

Invoering Centrum voor Jeugd en Gezin Brunssum

Rapport - Rekenkamercommissie gemeente Brunssum

December 2012

Onderzoeker : Etienne Lemmens
Met medewerking van : Anja Rudnick

Inhoud

1	Conclusies en aanbevelingen.....	3
1.1	Beantwoording onderzoeksvragen.....	3
1.2	Conclusies.....	10
1.3	Aanbevelingen.....	12
2	Inleiding.....	14
2.1	Achtergrond.....	14
2.2	Aanleiding onderzoek.....	15
2.3	Doel- en probleemstelling.....	17
2.4	Leeswijzer.....	20
3	Jeugd en jeugdbeleid in de gemeente Brunssum.....	21
3.1	Inleiding.....	21
3.2	Jeugd in de gemeente Brunssum.....	21
3.3	Jeugdbeleid in de gemeente Brunssum.....	23
3.4	Samenvatting.....	27
4	Rol en functie van het CJG.....	29
4.1	Inleiding.....	29
4.2	Ambities van de gemeente met het CJG.....	29
4.3	Gerealiseerd aanbod aan voorzieningen en activiteiten CJG.....	35
4.4	Regierol gemeente.....	39
4.5	Samenvatting.....	41
5	Financiering van het CJG.....	43
5.1	Inleiding.....	43
5.2	Uitgangspunten bij financiering en verantwoording.....	43
5.3	Inzet middelen.....	45
5.4	Knel- en verbeterpunten inzake financiering.....	46
5.5	Samenvatting.....	47
6	Samenwerking en prestaties.....	48
6.1	Inleiding.....	48
6.2	Samenwerking binnen het CJG.....	48
6.3	Wat levert de samenwerking op.....	52
6.4	Knel- en verbeterpunten inzake doelbereiking.....	57
6.5	Samenvatting.....	58
	Bijlage 1 Onderzoeksvragen.....	60
	Bijlage 2 Verantwoordelijkheden en regie.....	62
	Bijlage 3 Begrippen en afkortingen.....	65
	Bijlage 4 Normenkader.....	66

Bijlage 5 Visiedocument.....	68
Bijlage 6. Literatuurlijst.....	71
Bijlage 7. Reactie College	72
Bijlage 8. Nawoord rekenkamercommissie	75

1 Conclusies en aanbevelingen

1.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Hieronder worden de onderzoeksvragen zoals opgenomen in bijlage 1, beantwoord, conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd.

1. *Welke aspecten spelen er in de gemeente rond jeugd en jeugdbeleid?*

a. *Hoe is het gesteld met de jeugd in de gemeente Brunssum?*

De jongeren in de gemeente Brunssum hebben de kenmerkende problemen van sociaal economische aard zoals deze in de regio aanwezig zijn, zoals het aantal werkloze jongeren dat in Parkstad relatief hoog is in vergelijking met de provincie Limburg en Nederland. In relatie tot de omringende gemeenten kent Brunssum een aantal specifieke aandachtsgebieden, zoals het aantal kinderen in achterstandswijken en kinderen in uitkeringsgezinnen.

b. *Welke doelstellingen en prioriteiten heeft de gemeente in het jeugdbeleid?*

De gemeente focust op een positief jeugdbeleid, erop gericht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. De gemeente is daarbij gericht op communicatie en participatie met, voor en door de jeugd. In de contextbenadering van de jongeren is een sterke nadruk op vrije tijd en sport. De rekenkamercommissie constateert dat de gemeente Brunssum met het meest recente beleidsstuk "Jeugdbeleid Jeugd in Perspectief" uit 2008 aansluit bij de landelijke beleidsambities, zoals deze zijn geformuleerd in het bestuursakkoord van 2007. Dat betekent dat de activiteiten gericht worden op versterking van de informatie- en adviesfunctie, de pedagogische hulp, versterking en afstemming van de zorg en coördinatie. De actiepunten die in de nota als bijlage zijn opgenomen zijn over het algemeen voldoende SMART geformuleerd.

2. *Wat moet een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) opleveren en wat doet de gemeente Brunssum daarvoor?*

- a. *Welke beleidsambitie(s) heeft de gemeente met de vorming van het CJG? Is duidelijk hoe en wat het CJG moet bijdragen aan het bredere jeugdbeleid van de gemeente? Sluit de ambitie van de gemeente aan bij het Beleidsprogramma "Alle kansen voor kinderen" en bij de (voorgestane) wet- en regelgeving en zijn ze toetsbaar (SMART) geformuleerd?*

De regionale samenwerking in Parkstad met betrekking tot het CJG betreft het per gemeente inrichten van minstens een inlooppunt voor informatie en advies, opvoed- en opgroeipraktijken en een sluitende aanpak. De beleidsdoelen van de gemeente Brunssum met betrekking tot het Centrum voor Jeugd en Gezin sluiten daarbij aan en zijn in overeenstemming met de landelijke ambities, die – in afwachting van wetgeving – zijn neergelegd in het basismodel CJG uit het Beleidsprogramma "Alle kansen voor kinderen". De doelstellingen uit het Visiedocument van Parkstad zijn niet doorvertaald naar de beleidsambities van het lokale CJG in Brunssum.

- b. *Op welke wijze voert de gemeente regie op de ontwikkeling en invulling van het CJG? Wordt daarbij voldaan aan de eisen voor de invulling van de regierol?*

De gemeente Brunssum heeft de regiefunctie helder belegd. Onder regie van de gemeente Brunssum, en breder in Parkstad Limburg, zijn sluitende afspraken tussen samenwerkingspartners uit de jeugdketen tot stand gekomen; met de samenwerkingspartners zijn schriftelijk vastgelegde afspraken gemaakt over samenwerken, ieders inzet, de werkwijze en de te bereiken doelen.

- c. *Heeft de gemeente – in het kader van de beleidsvoorbereiding CJG of in het kader van het brede jeugdbeleid – de uitgangssituatie geanalyseerd en is in dat verband aandacht besteed aan de volgende aspecten:*
- *bestaand aanbod aan voorzieningen en activiteiten*
 - *behoeften en wensen van de doelgroep*
 - *behoeften en wensen van professionals*
 - *de benodigde mensen en middelen*

De onderzoeksbevindingen van onder andere ITJ en Kinderen in Tel zijn in 2008 gebundeld in het Implementatieplan. Deze heeft gediend als nulmeting voor de vorming van de CJG's in Parkstad. Daarin zit een cijfermatig beeld van de stand van de jeugd in Parkstad en een opsomming van samenwerkingsvormen in de regio. In de beleidsvoorbereiding is aandacht besteed aan de benodigde mensen en middelen. In de nulmeting is geen aandacht besteed aan de behoeften van de doelgroepen (aanstaande) ouders en jongeren.

- d. *Op welke wijze is het CJG toegankelijk (fysiek of virtueel); is sprake van 'toegankelijk' en 'laagdrempelig'?*

In Brunssum is één fysiek laagdrempelige inlooppunt gerealiseerd, samen met de gemeente Onderbanken. Pubers en jong volwassenen maken nog weinig gebruik van het CJG. Het inlooppunt, gesitueerd in de zorgwinkel van de Meandergroep, is in totaal 6 uur per week geopend. Het CJG in Brunssum is telefonisch bereikbaar, waarna eventueel een afspraak gemaakt kan worden. Sinds het derde kwartaal 2011 is er een virtueel loket via de gezamenlijke website van CJG Parkstad. Het CJG Brunssum heeft daar een eigen webpagina.

- e. *Welke ketenpartners werken samen in het CJG?*

Het Samenwerkingsconvenant van december 2009 is door de gemeente gesloten met Meander Groep Zuid-Limburg, GGD Zuid-Limburg, Stichting Bureau Jeugdzorg Limburg, Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Onderbanken (CMWW) en de gemeenten Brunssum en Onderbanken. De frontoffice (inlooppunt) wordt bemenst door medewerkers van Meander, GGD en CMWW.

- f. *Welk aanbod aan voorzieningen en activiteiten wil de gemeente realiseren bij het CJG? Welk aanbod is inmiddels gerealiseerd? Wordt met dit beoogde aanbod voorzien in de functies en voorzieningen uit het basismodel CJG?*

De gemeente Brunssum heeft in samenwerking met de andere Parkstadgemeenten de vier functies uit het Basismodel CJG gerealiseerd: dat wil zeggen dat (a) het Basispakket JGZ een

centrale functie heeft in het CJG, (b) 5 Wmo functies een centrale rol hebben in het CJG (informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg), (c) vanuit het CJG afstemming plaatsvindt met BJZ en het onderwijs en (d) er één fysiek inlooppunt in de gemeente aanwezig is.

Daarbij gaat het om het geven van advies en informatie, onder andere door middel van het inlooppunt, de website. Via de contacten met de zogenoemde 'vindplaatsen' van opvoedings- en opgroei problemen kunnen deze (vroeg)tijdig gesignaleerd worden. Cliënten met een behoefte aan licht pedagogische ondersteuning kunnen door het CJG zelf geholpen worden, cliënten met zwaardere vraagstukken worden doorverwezen. De coördinatie van zorg wordt door de procescoördinator van het CJG gerealiseerd.

- g. *Welke financierings- en prestatieafspraken heeft de gemeente gemaakt met de ketenpartner(s)? Worden afspraken nageleefd?*

Er zijn geen financieringsafspraken gemaakt met de ketenpartners. Afspraken over de intenties zijn met de ketenpartners gemaakt in het samenwerkingsconvenant, maar deze betreffen geen specifiek benoemde prestaties. Voor zover de rekenkamercommissie heeft kunnen constateren worden de afspraken uit het samenwerkingsconvenant nageleefd.

- h. *Hoe verhoudt de gemeente zich op bovengenoemde punten tot de andere gemeenten die aan het onderzoek deelnemen?*

Deze vraag kan pas beantwoord worden als de Benchmark gevuld is met de gegevens van alle deelnemende gemeenten. De landelijke benchmark wordt juni 2012 gepresenteerd.

3. *Wat kost een CJG en hoe is de financiering geregeld?*

- a. *Welk deel van de Brede Doeluitkering (BDU) CJG benut de gemeente voor de inrichting van het CJG?*

In de begroting van het CJG over 2011 is € 292.498 opgenomen als zijnde de kosten voor het CJG. Wanneer we voor de 'eigen' kosten van het CJG de posten personeel, communicatie, huisvesting,

Triple P en overig in ogenschouw nemen dan komen we uit op € 108.144. Voor de huisvesting in 2011 heeft het CJG in Brunssum € 7.594 betaald. Dat is ongeveer 1,4% van de Brede Doeluitkering die de gemeente Brunssum in 2011 ontving, € 554.337. In de financiële gegevens is niet te achterhalen of het bedrag voor huisvesting alleen uit de BDU is betaald.

- b. Hoeveel geld uit eigen middelen (gemeentefonds, subsidies) zet de gemeente in voor de inrichting van het CJG en/of voor de taken die worden verricht binnen het CJG? Betrek hierbij ook mogelijke middelen uit de AWBZ (jeugd GGZ) of middelen van de Provincie (Bureau Jeugdzorg).*

De vraag over de financiering van de huisvesting van het inlooppunt voor de gemeente Brunssum is bij a. beantwoord. Voor zover de rekenkamercommissie heeft kunnen constateren heeft de gemeente geen eigen middelen in het CJG geïnvesteerd. De provincie subsidieert op projectbasis € 200.000 in de periode 2010-2011 aan de CJG's in Parkstad.

- c. Wat kost het CJG per inwoner van de gemeente?*

Het is mogelijk om een indicatie te geven van wat het CJG per inwoner van de gemeente Brunssum kost, namelijk € 3,68 in 2011. Ter vergelijking, de kosten van het CJG per inwoner in Landgraaf en Heerlen zijn respectievelijk € 4,65 en € 2,17.

- d. Hoe verhoudt de gemeente zich op bovengenoemde punten tot de andere gemeenten die aan het onderzoek deelnemen?*

Deze vraag kan pas beantwoord worden als de Benchmark gevuld is met de gegevens van alle deelnemende gemeenten. De landelijke benchmark wordt in juni 2012 gepresenteerd.

- 4. Wat houdt de samenwerking in het CJG in en wat levert de samenwerking op?*

- a. Hoe ver gaat de organisatorische samenwerking binnen het CJG? Wordt gebruik gemaakt van de Verwijsindex Risicjongeren en het Elektronisch Kinddossier?*

De gemeente levert de procescoördinator voor het CJG. De drie kernpartners, Meander, GGD en CMWW, bemensen de frontoffice van het inlooppunt.

Er wordt geen casusoverleg in de backoffice van het CJG georganiseerd. De cases worden doorgeleid naar andere zorgoverleggen. Er is een gezamenlijk overleg, eens in de 6 weken, waaraan de kernpartners en Bureau Jeugdzorg deelnemen.

Het CJG zelf heeft geen toegang tot de Verwijsindex en het EKD. Via de kernpartner Meander is aansluiting op het EKD en via de meeste andere kernpartners is er aansluiting op de Verwijsindex.

- b. Hoe wordt door het CJG vorm gegeven aan de sluitende aanpak/coördinatie van zorg (één gezin, één plan)? Heeft de gemeente met de partners afspraken gemaakt over het realiseren daarvan?*

In Parkstadverband zijn procesafspraken op de sluitende aanpak gemaakt, met een centrale rol voor de procescoördinatoren van het CJG. Er is een escalatiemodel opgezet, met uiteindelijk een aanwijzingsbevoegdheid van de burgemeester.

De procescoördinator van het CJG coördineert proces en afstemming, monitort en bewaakt de voortgang van de zorg. Tevens waarborgt de coördinator de informatie-uitwisseling tussen partijen en organiseert casusoverleggen en zit deze voor. Er fungeren dus nog andere casusoverleggen, zoals die voor 0-4-jarigen en de zorg- en adviesteams (ZAT) op de scholen. De procescoördinator is daarbij aanwezig om de afspraken op de sluitende aanpak te bewaken.

- c. Hoe werkt het CJG samen met het onderwijsveld en met de geïndiceerde Jeugdzorg?*

In het CJG is de schakel met het onderwijsveld en Bureau Jeugdzorg georganiseerd, zoals vastgelegd in het samenwerkingsconvenant. De procescoördinator is bij de overleggen van de ZAT's aanwezig.

- d. Hoe vaak en met welke informatie moeten de CJG-partner(s) zich verantwoorden naar de gemeente en wat doet de gemeente met deze informatie? Ziet het CJG mogelijkheden om de informatie uit de basisset indicatoren effectiviteit CJG (zie paragraaf 6.3.1) te genereren?*

De CJG-partners verantwoorden zich niet met betrekking tot het CJG naar de gemeente toe. Uiteraard moeten de van gemeentelijke middelen afhankelijke organisaties als CMWW,

GGD en Meander zich regulier verantwoorden voor de inspanningen, producten en resultaten.

- e. *Welke informatie is beschikbaar (of voorzien) over de efficiency en/of doeltreffendheid van het CJG (bijvoorbeeld registraties, cliëntenonderzoek, eenmalig onderzoek)? Wat kan uit deze informatie worden afgeleid over de doelbereiking van het CJG?*

De registratie bij het CJG in Brunssum beperkt zich tot het aantal contactmomenten en type vragen die het CJG bereiken. Pas bij doorgeleiding naar andere zorgpartners wordt een dossier bijgehouden.

Het percentage van de doelgroepen dat aangeeft het CJG te vinden of de mate van tevredenheid of de mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren is niet bekend.

Er is te weinig informatie om een oordeel te kunnen geven over het doelbereik van het CJG. De Parkstadgemeenten moeten nog met een monitoringvoorstel komen om dat te bereiken.

- f. *Hoe denken burgers in de gemeente over het functioneren van het CJG? Wat gaat goed en wat kan beter?*

Er zijn geen gegevens bekend over hoe de burgers denken over het functioneren en het aanbod van het CJG. Deze onderzoeksvraag is op basis van het bestaande materiaal niet te beantwoorden.

- g. *Welke succes- en faalfactoren ervaren gemeente en professionals bij de vorming en in het functioneren van het CJG?*

De samenwerking en afstemming tussen de gemeenten in Parkstad verloopt naar tevredenheid van de betrokkenen (coördinator, beleidsmedewerker en wethouder). Dat is als een succesfactor aan te merken. Soms kan de afstemming tot vertraging leiden, maar over het algemeen zijn er voornamelijk voordelen in de samenwerking. Als mogelijke knelpunten kunnen worden aangemerkt de bekendheid onder de doelgroepen, de onderling niet op elkaar aansluitende financiële verantwoording en het ontbreken van een casusoverleg in de backoffice van het CJG.

h. Hoe verhoudt de gemeente zich op bovengenoemde punten tot de andere gemeenten die aan het onderzoek deelnemen?

Deze vraag kan pas beantwoord worden als de Benchmark gevuld is met de gegevens van alle deelnemende gemeenten. De landelijke benchmark wordt in juni 2012 gepresenteerd.

1.2 Conclusies

De gemeente Brunssum heeft, samen met de andere Parkstadgemeenten het CJG gerealiseerd. De Rijksoverheid heeft een minimumpakket aan vereisten vastgesteld waar het CJG aan moet voldoen, namelijk het Basismodel CJG. Het beleid dat de gemeente Brunssum heeft geformuleerd met betrekking tot het CJG, samen met de Parkstadgemeenten, is conform de landelijke minimumeisen die de Rijksoverheid heeft gesteld. Het staat de gemeenten verder vrij om het CJG naar de eigen wensen en behoeften in te vullen. In de uitvoering is aan de vereisten uit het basismodel voldaan: de jeugdgezondheidszorg (JGZ) is georganiseerd; er is een schakel met Bureau Jeugdzorg en met het onderwijs; en de 5 preventieve taken van de WMO op het terrein van opvoedings- en opgroei-ondersteuning zijn gerealiseerd, namelijk informatie en advies geven, (vroeg)signaleren van problemen, mensen verwijzen naar het lokale en regionale hulpaanbod, licht pedagogische hulp bieden en coördinatie van zorg.

De bewindslieden van het Ministerie van VWS en van Veiligheid en justitie hebben in een brief van 8 november 2011 'Geen kind buiten spel' (kenmerk : DJ/PS-3088668) aan de Tweede Kamer aangegeven dat het CJG naar aanleiding van de stelselherziening een centrale rol als poortwachter tot de jeugdzorg krijgt. Het blijft gemeenten vrijstaan om het CJG naar eigen inzichten vorm te geven, maar één van de taken van het CJG in het nieuwe stelsel blijft "integrale zorg rondom het gezin organiseren (bijvoorbeeld door inzet van een gezinscoach volgens één gezin, één plan, één regisseur)". Door de coördinerende rol van het CJG en de netwerkfunctie die het vervult is het CJG in de Parkstadgemeenten goed gepositioneerd om deze centrale rol in de jeugdzorg te gaan vervullen.

De gemeente Brunssum heeft in de zorgwinkel van de Meandergroep een laagdrempelig inlooppunt georganiseerd, samen met de gemeente Onderbanken. Het inlooppunt is gedurende 6 uur per week geopend, telefonisch is het CJG tijdens kantooruren bereikbaar en er is een gezamenlijke website voor de CJG's in Parkstad.

Het (spontane) bezoek van leden van de doelgroepen op de inlooppunten gebeurt wel, maar komt relatief gezien weinig voor. Met name pubers en adolescenten maken weinig gebruik van het inlooppunt. De Parkstadgemeenten zijn van plan in 2012 voor deze jongeren het CJG aan te laten sluiten op het Jongerenloket. Uit meer gemeenten zijn lage inloopcijfers van de CJG's bekend, en dat heeft soms geleid tot het sluiten van het inlooppunt. Het CJG is evenwel meer dan alleen het inlooppunt. Veel gemeenten kiezen voor een of meerdere fysieke locaties voor het CJG zodat partijen in de jeugdzorg elkaar kunnen treffen en elkaar beter weten te vinden, de netwerkfunctie. Die functie heeft het inlooppunt in Brunssum grotendeels wel. De kernpartners van het CJG hebben elke 6 weken een bijeenkomst voor lopende zaken en voor intervisie. Het casusoverleg vindt plaats in de backoffice van het CJG, in de zorg en adviesteams (ZAT's).

De gemeente Brunssum heeft vooralsnog niet voldoende sturingsgegevens beschikbaar om over het doelbereik van het CJG voldoende en valide verantwoording af te leggen. Er is weinig bekend over de bekendheid van het CJG bij doelgroepen. Deze bekendheid is van kritieke betekenis voor de netwerkfunctie van het CJG, met betrekking tot de (vroeg)signalering en de samenwerking van de professionals. Een lage score met betrekking tot bekendheid van het CJG kan een knelpunt zijn bij de realisatie van het doelbereik. Voor de Parkstadgemeenten wordt nog een gezamenlijk monitormodel ontwikkeld. Het CJG heeft de gegevens uit de Basisset prestatieindicatoren CJG onvoldoende beschikbaar. Deze set indicatoren is overigens niet wettelijk voorgeschreven, maar kan wel als handvat dienen voor de toekomstige monitoring.

Om over het doelbereik te rapporteren moeten de ambities SMART zijn geformuleerd. Voor de ambities van de Parkstadgemeenten met betrekking tot het jeugdbeleid is dat grotendeels het geval, met

betrekking tot de doorvertaling naar de ambities van het CJG in Brunssum is dat niet in alle facetten het geval.

De rekenkamercommissie constateert dat de gemeenteraad de ontwikkeling van het CJG niet consequent heeft kunnen monitoren of sturen, deels omdat de gegevens er niet zijn, en deels omdat er de raad niet periodiek op de hoogte is gebracht van de stand van zaken. De rekenkamercommissie acht het van belang voor de controlerende taak van de raad dat dit wel zo spoedig mogelijk op gang komt. Gezien de aanstaande transitie, met een overheveling van jeugdzorgtaken naar gemeenten vanaf 2014, en de onzekerheden in de uitvoering daarvan is het niet verstandig in 2012 reeds een nieuw gemeentelijk jeugdzorgbeleid te formuleren. De bovengenoemde punten, zoals SMART maken van de ambities met betrekking tot het CJG en monitoring op prestatieindicatoren, kunnen het best gestalte krijgen in een door de gemeenteraad vast te stellen bijgestelde kadernota CJG.

De gemeente Brunssum legt financiële verantwoording af. De Parkstadgemeenten werken samen in het CJG, en op dat niveau wil men komen tot een gezamenlijke begrotingssystematiek. De rekenkamercommissie onderschrijft dit streven, om de transparantie van de financiële verantwoording voor de betrokken gemeenteraden te vergroten.

De provincie Limburg investeert op projectmatige basis in de CJG's van de Parkstadgemeenten. Voor 2012 zijn de middelen voor het CJG behouden en lijken er vooralsnog voldoende middelen aanwezig om het doelbereik te realiseren.

1.3 Aanbevelingen

De bovenstaande bevindingen en conclusies geven aanleiding tot de volgende aanbevelingen. Deze zijn in drie groepen geclusterd.

Aanbevelingen op de beleidsuitgangspunten voor het CJG, het jeugdbeleid, de monitoring en verantwoording :

- Geeft het College de opdracht alle ambities en doelen met betrekking tot het CJG in Brunssum SMART te formuleren,

met behulp van de ervaringsgegevens die er reeds zijn. De Basisset Prestatieindicatoren CJG kan als uitgangspunt dienen. Let daarbij specifiek op de bekendheid van het CJG bij de doelgroepen, dat is een kritieke factor.

- Geef het College de opdracht mee te werken aan de eenduidige monitoring van de prestaties van het CJG op Parkstadniveau, zodat een betrouwbare en valide verantwoording op het doelbereik kan worden afgelegd. Ook hierbij kan de Basisset Prestatieindicatoren CJG als uitgangspunt dienen. Zorg dat de gemeenteraad regelmatig op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkelingen in de lokale en regionale jeugdzorg.
- Geef het College de opdracht om de Kadernota mede op basis van de twee voorgaande aanbevelingen aan te passen en door de raad vast te laten stellen.
- Geef het College de opdracht mee te werken aan een eenduidige begrotingssystematiek voor de CJG's in Parkstad.

2 Inleiding

2.1 Achtergrond

Dit rapport beschrijft de bevindingen die de Rekenkamercommissie Brunssum (verder rekenkamercommissie) heeft gedaan bij de uitvoering van het onderzoek naar de invoering van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de gemeente Brunssum en Parkstad Limburg. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode augustus 2011 tot november 2011.

Alle gemeenten in Nederland moeten eind 2011 een CJG hebben. Een CJG is een netwerk waar laagdrempelig opvoed- en opgroeiondersteuning wordt aangeboden aan ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals, met een fysieke plek in de wijk. Een CJG heeft als taak de bestaande opvoed- en opgroeiondersteuning te verbinden, te verbeteren en te versterken (zie kader). De staatssecretaris van VES wil met de ontwikkeling van het CJG bevorderen dat in het jeugdbeleid snel, goed en gecoördineerd advies en hulp op maat vanzelfsprekend zijn. Deze hoofddoelstelling wordt door de VNG onderschreven. De VNG verwoordt de hoofdfuncties van het CJG als een drieluik:¹

- inlooph functie voor informatie en advies aan kinderen, jongeren en hun ouders;
- dienst- en/of hulpverlening aan ouders en kinderen in het kader van jeugdgezondheidszorg en opvoed- en opgroeiondersteuning;
- regie op de jeugdketen.

CJG Profiel (uit: Factsheet Ministerie voor Jeugd en Gezin, 2007)

- bundelt lokale functies en taken op gezondheid, opgroeien en opvoeden,
- is een fysiek en laagdrempelig inlooppunt,
- is in elke gemeente/wijk te vinden onder dezelfde naam,
- heeft een positieve uitstraling gericht op preventie en signalering
- biedt echt advies en lichte hulp,
- coördineert/schakelt met alle mogelijke voorzieningen op jeugdbeleid, gezondheidszorg en jeugdzorg,
- zou mogelijkerwijs, indien nodig, bemoeizorg kunnen arrangeren,

¹ Brief van de VNG aan haar leden d.d. 18 september 2008 (Kenmerk BAOZW/U200801450)

- is van en voor een doelgroep van kinderen en jongeren van -9 maanden tot 23 jaar oud en hun ouders,
- is voor alle culturen even laagdrempelig,
- is tevens vraagbaak voor professionals,
- streeft naar uniforme signalering, en
- maakt gebruik van de Verwijsindex en het Elektronisch Kinddossier.

Het CJG in Brunssum (en Onderbanken) is 22 september 2010 officieel geopend. De eis dat op het eind van 2011 in de gemeente Brunssum 1 inlooppunt geopend is gerealiseerd.

Het CJG in Brunssum vormt met de andere Centra voor Jeugd en Gezin in Parkstad Limburg een samenwerkingsverband tussen de gemeenten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal. In elk van deze gemeenten is een inlooppunt gevestigd, behalve de gezamenlijke vestiging van een inlooppunt in Brunssum-Onderbanken.

In de volgende paragrafen licht de rekenkamercommissie de aanleiding voor het onderzoek en de doel- en probleemstelling toe.

2.2 Aanleiding onderzoek

2.2.1 Maatschappelijke en financiële belang

Ieder kind moet de kans krijgen gezond en veilig op te groeien, zijn talenten te ontwikkelen en plezier te hebben en zich goed voor te bereiden op zijn toekomst, waarbij van jongeren een positieve bijdrage aan de maatschappij wordt verwacht. Het kabinet en gemeenten delen de opvatting dat de gemeenten een cruciale rol in het jeugdbeleid hebben.²

In het Bestuursakkoord *Samen aan de slag*, dat het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op 7 juni 2007 hebben gesloten, is afgesproken dat opvoed- en opgroei-ondersteuning voor ouders en kinderen van 0 tot 23 jaar vanzelfsprekend wordt, makkelijk te bereiken en voldoende voorhanden is. Het CJG is een middel om dit doel te bereiken. Zo kan worden voorkomen dat een kleine opvoedvraag verwordt tot en

² Programma voor Jeugd en Gezin 2007-2011 *Alle kansen voor alle kinderen*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 31 001, nr. 5.

grote zorgvraag, waardoor een beroep op de geïndiceerde (duurdere) jeugdzorg noodzakelijk wordt.

De ambities die de minister voor Jeugd en Gezin uit het vorige kabinet met de inrichting van een CJG nastreeft zijn:

- laagdrempelig inlooppunt voor opvoed- en opgroeiondersteuning;
- vroegtijdig problemen signaleren, bereiken van risicogroepen;
- snel, goed en gecoördineerd advies en hulp bieden vanuit de invalshoek één gezin, één plan.

De ambities en doelstelling van de toenmalige minister zijn overgenomen door de huidige staatssecretaris van VWS.

Elke gemeente moet eind 2011 minimaal één laagdrempelig fysiek inlooppunt gerealiseerd hebben waar ouders en kinderen terecht kunnen met hun vragen. Gemeenten krijgen daarvoor in de jaren 2008-2011 een bijdrage van het Rijk. Deze bijdrage voor de invoering van een CJG wordt ter beschikking gesteld in de vorm van een Brede Doel Uitkering (BDU) Jeugd en Gezin, die een aantal geldstromen bundelt die eerder afzonderlijk aan gemeenten ter beschikking werden gesteld (zie hiervoor hoofdstuk 5). Voor de gemeente Brunssum bedroeg de BDU Jeugd & Gezin in 2008 € 338.499 oplopend naar € 502.413 in 2011. Dit betreft een totaalbedrag voor 2 onderdelen, namelijk de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar en het CJG.

2.2.2 Risico's voor de doeltreffendheid

Gemeenten bevinden zich in verschillende stadia van het CJG-ontwikkelingstraject. Onderzoeken in gemeenten waar al enige tijd een CJG functioneert laten zien dat de doeltreffendheid van het CJG wordt bedreigd door verschillende knelpunten van algemene aard zien.^{3 4 5}

- Er is onduidelijkheid over wat moet worden verstaan onder een CJG en wat/wie er wel/niet toe hoort.
- Institutionele barrières en financiële schotten doorbreken is moeilijk.
- Registratie van vraag/probleem, doorverwijzing en samenwerking vindt nog maar beperkt en voornamelijk op papier plaats.

³ De CJG-vorming begin 2010; een doorkijk bij tien gemeenten. Regioplan, april 2010.

⁴ Digitaal geschakeld; inventarisatie van de informatievoorziening binnen de Centra voor Jeugd en gezin. Alares, 2009.

⁵ Bijlage bij een brief van 19 mei 2010 van de minister voor jeugd en gezin over de voortgang van projecten Samen werken voor de jeugd. Dit onderzoek werd uitgevoerd bij de zeven grootste gemeenten, in het kader van het traject Opvoeden in de Buurt.

- Niet alle professionals hebben adequate toegang tot hun dossiers (men werkt bijvoorbeeld met papieren dossiers of toegang tot digitale dossiers is geblokkeerd om veiligheids- of technische redenen).
- De puzzel om verschillende expertises en organisaties bij elkaar te brengen is door de verantwoordelijkheden van verschillende overheden extra gecompliceerd.
- In de praktijk blijken bestuurders, managers en professionals regelmatig onvoldoende van elkaar te weten wie wat doet, vanuit welke kaders en grenzen.
- Stapeling van oude en nieuwe structuren moet worden voorkomen: voortbouwen op bestaande structuren als deze goed lopen of voldoende mogelijkheden voor verbetering bieden; zo niet deze structuren beëindigen ('saneren').
- Voorwaarde voor goede samenwerking is functioneel vertrouwen op alle niveaus: vertrouwen op elkaars deskundigheid en weten dat bij overdracht actie zal plaatsvinden.

Naast deze knelpunten van algemene aard kunnen zich knelpunten en verbeterpunten voordoen die specifiek zijn voor de lokale situatie. Door deze vroegtijdig te signaleren en op te lossen wordt bevordert dat het CJG spoedig de beoogde resultaten kan gaan opleveren.

2.3 Doel- en probleemstelling

Wat wil de rekenkamercommissie met dit onderzoek bereiken? De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek bijdragen aan de doeltreffendheid van het lokale jeugdbeleid. In de eerste plaats kan met dit onderzoek de Gemeenteraad zich een oordeel vormen of het CJG⁶ voldoet aan landelijke én gemeentelijke beleidsambities en aan wet- en regelgeving. In de tweede plaats verwacht de rekenkamercommissie verbeter suggesties voor de effectiviteit van het CJG te kunnen aandragen.

De probleemstelling luidt:

Ligt de CJG-vorming in de gemeente Brunssum op koers (zowel in tijd als in kwaliteit) en draagt het CJG als middel bij aan de opvoed-

⁶ Waar gesproken wordt over het CJG bedoelt de rekenkamercommissie niet alleen het CJG als zijnde een gebouw/inlooppunt, maar ook het virtuele CJG en alle professionals die werken aan of in het CJG of op andere locaties. 'Het CJG' kan ook meer dan één vestiging of locatie betreffen.

en opgroeiondersteuning voor ouders en kinderen van 0 tot 23 jaar en aan de coördinatie van zorg (één gezin, één plan)?

De onderzoeksvragen, normen en onderzoeksopzet voor het onderzoek van de rekenkamercommissie zijn opgenomen in Bijlage 1.

Het onderzoek betreft de zorg voor jeugd die onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt. De provinciale jeugdzorg, die zich met name richt op de geïndiceerde zorg, blijft buiten de scope van het onderzoek. De zorg voor jeugd die onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt kan ruim gedefinieerd worden. Het kan hierbij ook gaan over schuldhulpverlening, Wmo en onderwijs. In dit onderzoek rekenen we tot het CJG: het basismodel Centrum voor Jeugd en Gezin, inclusief de schakels die daarin vertegenwoordigd zijn. Daarmee is dus de samenwerking met Bureau Jeugdzorg en met het onderwijs (via Zorg- en Adviesteams) betrokken.

Gezamenlijk onderzoek van gemeentelijke rekenkamers en Algemene Rekenkamer

De rekenkamercommissie heeft dit onderzoek in samenwerking met de Algemene Rekenkamer en 32 andere lokale rekenkamer(commissie)s voor 40 gemeenten uitgevoerd.

Figuur 1. Overzicht van de aan het onderzoek deelnemende gemeenten.

De invoering van CJG's is een thema waarvoor onderzoek op onderscheiden bestuurslagen meerwaarde oplevert ten opzichte van onderzoek binnen één bestuurslaag. Deze meerwaarde heeft zijn basis in het feit dat de lokale rekenkamer(commissie)s en de Algemene Rekenkamer bevoegdheden op verschillende terreinen hebben en gezamenlijk een completer en onderling afgestemd beeld kunnen samenstellen. De lokale rekenkamer(commissie) brengt met dit onderzoek de gemeenteraad op de hoogte van de stand van zaken rond het 'eigen' CJG; daarmee kan de gemeenteraad zo nodig tijdig gaan bijsturen in de gewenste richting. Mochten zaken het gemeentelijk niveau overstijgen, is de Algemene Rekenkamer de aangewezen instantie om de verantwoordelijke bewindsperso(o)n(en) op haar/hun verantwoordelijkheid te wijzen. Door het onderzoek in meerdere gemeenten op dezelfde wijze uit te voeren wordt bovendien onderlinge spiegeling (benchmarking) op de gemeenschappelijke aspecten mogelijk en kunnen *good practices* worden uitgewisseld. Zo worden conclusies versterkt en profiteren

lokale rekenkamer(commissie)s optimaal van bevindingen in andere gemeenten.

2.4 Leeswijzer

In dit rapport geeft de rekenkamercommissie haar bevindingen met betrekking tot de vijf onderzoeksvragen van dit onderzoek weer.

In hoofdstuk 3 geeft de rekenkamercommissie het maatschappelijk probleem in de gemeente Brunssum weer, waar het CJG een antwoord op moet geven. Dat gebeurt aan de hand van de eerste inventariserende onderzoeksvragen: Hoe is het gesteld met de jeugd in de gemeente en welke doelstellingen en prioriteiten heeft de gemeente in het jeugdbeleid?

Hoofdstuk 4 bevat de bevindingen van de rekenkamercommissie met betrekking tot de tweede onderzoeksvraag: wat moet een CJG opleveren en wat gaat de gemeente daarvoor doen? Deze onderzoeksvraag resulteert in bevindingen over: (1) de kwaliteit van de beleidsvoorbereiding CJG, (2) het voldoen aan de eisen uit het basismodel CJG en (3) de invulling van de regierol door de gemeente.

De derde onderzoeksvraag - wat kost een CJG en hoe is de financiering geregeld? - beantwoordt de rekenkamercommissie in hoofdstuk 5. Dit hoofdstuk resulteert in uitspraken over (1) de ordelijke en controleerbare besteding van de Brede Doeluitkering, en (2) de mate waarin de gemeente gevolg heeft gegeven aan de oproep om ook zelf te investeren in het CJG en de lokale jeugdketen.

De vierde onderzoeksvraag - wie werken samen in het CJG en wat levert deze samenwerking op? - komt aan de orde in hoofdstuk 6.

Per hoofdstuk komen- waar dat aan de orde is - knel- en verbeterpunten rond de vorming en het functioneren van het CJG aan de orde.

3 Jeugd en jeugdbeleid in de gemeente Brunssum

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk inventariseert de rekenkamercommissie de jeugdproblematiek in de gemeente Brunssum en gaat zij na welke ambities de gemeente Brunssum heeft in het door haar gevoerde jeugdbeleid (onderzoeksvraag 1). Daarmee geeft dit hoofdstuk een schets van het maatschappelijk probleem, waarop het CJG – als één van de instrumenten in het jeugdbeleid – antwoord moet geven.

3.2 Jeugd in de gemeente Brunssum

In 2010 telde de gemeente Brunssum 6835 jongeren tussen de 0-23 jaar, jongeren maakten zodoende 23% van de totale bevolking van de gemeente uit.

Parkstad Limburg kent veel jongeren met een meervoudige problematiek, zo stelt het Integraal Toezicht Jeugd. Er kan hierbij sprake zijn van een gebroken gezin, ervaring met ingrijpende gebeurtenissen, gebruik van drugs, criminaliteit, een afgebroken schoolloopbaan of een combinatie daarvan. Als oorzaken van deze problematiek worden onder andere genoemd:

- structurele werkloosheid;
- structurele achterstandsituatie;
- armoede;
- verloedering van woongebieden;
- veel gezinnen met sociaal minder vaardige mensen;
- alcohol- en drugsgebruik binnen het gezin;
- een achtergebleven economische situatie;
- de directe omgeving van probleemgezinnen die het probleem onvoldoende naar buiten brengt.

Dat wordt grotendeel gestaafd door de gegevens van de database “Kinderen in Tel” van het Verwey-Jonker Instituut, waarvan de meest recente in 2010 is gepubliceerd, met gegevens uit 2008. De gegevens zijn gedateerd. En een ander punt is dat de context ontbreekt. Zo kan bijvoorbeeld de aanwezigheid van een ziekenhuis een relatief hoge kindersterfte in een gemeente tot gevolg hebben.

Het aantal werkloze jongeren is met 1,94% (per 100 tussen de 16-22 jaar) relatief hoog. Net als het aantal kinderen in achterstandswijken (45%) en kinderen in uitkeringsgezinnen (8%). Brunssum staat voor deze 3 indicatoren op rangplaats 30 van de 431 Nederlandse gemeenten, waarbij 1 de laagste score is. (zie Tabel 1). De kindersterfte in Brunssum is relatief laag. Ook het aantal kinderen in jeugdzorg is landelijk gezien relatief laag. Brunssum is een relatief kleine gemeente en problemen met groepen jongeren zoals hangjongeren houden zich binnen de perken.

Tabel 1. Jongeren in Landgraaf, Heerlen, Brunssum, Limburg en Nederland

	Landgraaf	Heerlen	Brunssum	Limburg	NL
Zuigelingensterfte	0,0	2,71	4,26	2,98	3,4
Kindersterfte	17,94	17,38	13,96	21,03	14,01
Kinderen in achterstandswijken	14,24%	89,68%	44,45%	24,16%	16,64%
Kinderen in uitkeringsgezin	6,41%	11,36%	7,87%	5,64%	5,47%
Tienermoeders	0,89%	1,7%	0,97%	0,62%	0,64%
Kinderen in jeugdzorg	1,44%	3,10%	1,79%	1,83%	2,09%
Melding kindermishandeling	0,23%	0,53%	0,20%	0,27%	0,70%
Achterstandsl leerlingen	14,74%	23,87%	16,22%	14,76%	16%
Voortijdig schoolverlaters	3,70%	5,12%	4,38%	3,81%	3,93%
Werkloze jongeren	1,95%	2,57%	1,94%	1,57%	1,19%
Met delict voor rechter	2,98%	4,34%	3,11%	2,72%	3,27%

Bron: Kinderen in Tel, 2010, Verwey-Jonker Instituut

Legenda bij tabel 1 en figuur 2:

Zuigelingensterfte (per 1.000 levendgeboren kinderen van 0-1)

Kindersterfte (per 100.000 kinderen van 1-15)

Kinderen in achterstandswijken (per 100 0-17-jarigen)

Kinderen in uitkeringsgezin (per 100 0-17-jarigen)

Tienermoeders (per 100 15-19-jarige meisjes)

Kinderen in Jeugdzorg (per 100 0-17-jarigen)

Melding kindermishandeling (per 100 0-17-jarigen)

Achterstandsl leerlingen (per 100 leerlingen in VO en MBO)

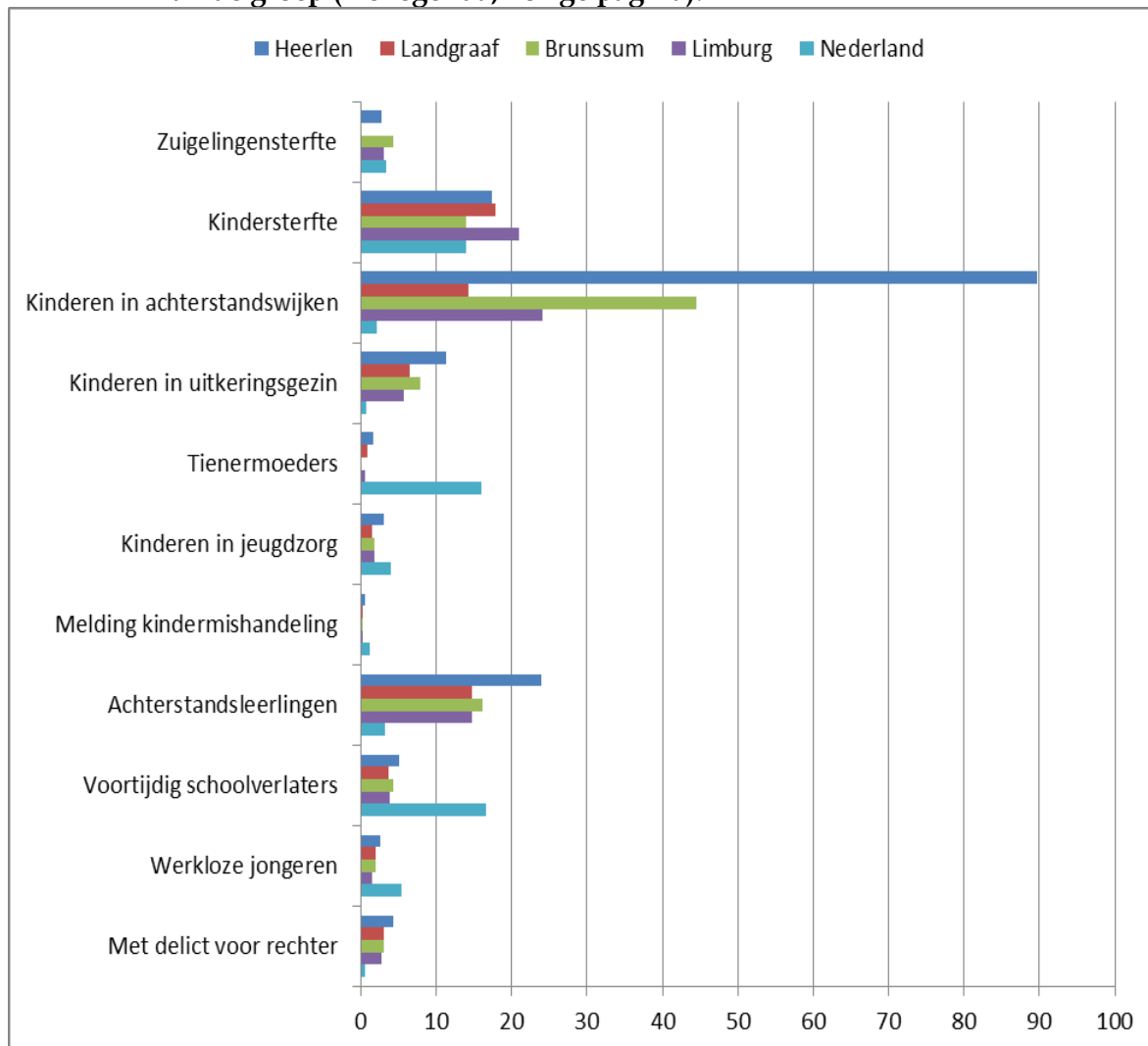
Voortijdig schoolverlaters (per 100 4-12-jarigen)

Werkloze jongeren (per 100 16-22-jarigen)

Met delict voor rechter (per 100 12-21-jarigen)

In figuur 1 zijn deze gegevens in een grafiek weergegeven.

Figuur 2. Jeugd in Heerlen, Landgraaf, Brunssum, Limburg en Nederland, % per xxx van de groep (zie legenda, vorige pagina).

3.3 Jeugdbeleid in de gemeente Brunssum

In de “Nota van Bevindingen, onderzoek naar de preventie van dak- of thuisloosheid in Parkstad Limburg” (2006) kwam het Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ) tot de conclusie dat de instellingen die zorg en hulp bieden aan jeugdigen in Parkstad Limburg elkaar onvoldoende kenden en te weinig informatie met elkaar deelden. In navolging hierop is de bestuurlijke Regiegroep Jeugd Parkstad Limburg in het leven geroepen. De regiegroep zorgt voor bestuurlijke afstemming bij de gezamenlijke aanpak van de problemen.

In de optiek van het ITJ moeten voorzieningen vooral gericht zijn op preventieve maatregelen en vroegtijdige signalering. Dat betekent effectief ingrijpen in de levensloop van jongeren, nog voordat die zich zo dreigt te ontwikkelen dat er uiteindelijk van het aanbod van opvangvoorzieningen gebruik gemaakt moet worden. Hiervoor is het nodig dat de bij de jongeren betrokken instellingen samenwerken, met in achtneming van een aantal kwaliteitsaspecten, zoals: het delen van dezelfde probleemanalyse, het coördineren van informatie, continuïteit aanbrengen in de keten en een gezamenlijke oplossingsgerichtheid. Hieraan is de afgelopen jaren invulling gegeven.

De Regiegroep Jeugd fungeert als instrument om in de regio samenwerking te bereiken en te borgen. Bestuurders van alle gemeenten in Parkstad, de provincie Limburg en bestuurders van de grote onderwijsinstellingen en regionale grote kindvoorzieningen zijn hierin vertegenwoordigd. Jeugdbeleid wordt gezamenlijk (door)ontwikkeld en afgestemd. Heerlen heeft hierin de rol van voortrekker, maar het beleid en de uitvoering hiervan wordt door alle acht gemeenten gedragen.

De gemeente Brunssum heeft in 2008 haar doelstellingen voor het jeugdbeleid geformuleerd in de nota "Jeugdbeleid Jeugd in Perspectief". Deze nota heeft in 2009 geleid tot de publicatie "Jong in Brunssum: een overzicht van het aanbod voor jeugd en jongeren in Brunssum". Nieuwe projecten worden gaandeweg aan het programma toegevoegd. Er is geen uitputtende lijst of een actieprogramma aangetroffen waarin alle activiteiten opgesomd worden.

Sedert 2003 wil de gemeente Brunssum werken aan een evenwichtig voorzieningenaanbod voor de jeugd. Naast preventief en curatief beleid is er aandacht voor het treffen van algemene voorzieningen voor alle jongeren.

De beleidsuitgangspunten zoals die in de nota "Jeugdbeleid" uit 2008 verwoord staan kunnen als volgt samengevat worden:

"Het jeugdbeleid richt zich op alle jeugdigen en op de jeugd in de context van hun bezigheden. De jeugd moet zich optimaal kunnen ontwikkelen en de jeugdige staat hierbij centraal. Ouders zijn eerstverantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun kind en de eigen dynamiek en identiteit van jongeren moet worden gerespecteerd. De gemeente erkent het recht van jeugd op een eigen plek en een eigen cultuurbeleving en zij stelt jeugdigen in staat om te

participeren. Het gemeentelijk jeugdbeleid kan niet bestaan zonder de inzet van verenigingen, instellingen en organisaties. De gemeente Brunssum wil als regisseur van het jeugdbeleid optreden. Het jeugdbeleid beoogt samenhangend, flexibel en zich zelf evaluerend te zijn."

Uit de inventarisatie van het beleid in de nota van 2009 blijkt dat Brunssum in de loop der jaren een breed aanbod aan voorzieningen en maatregelen heeft opgebouwd, dat tot stand is gekomen dankzij een goede samenwerking met en tussen welzijnsinstellingen, jeugdhulporganisaties, woningcorporaties, politie en scholen.

Via de lokale Regiegroep Jeugdbeleid wordt de afstemming en samenhang van het jeugdbeleid gewaarborgd. Naast de gemeente (wethouder, ambtenaren en procescoördinator CJG) zijn in dit overleg de politie, het CMWW, het onderwijsveld en woningcorporatie Weller vertegenwoordigd. Op deze wijze wordt het intern/ extern draagvlak gewaarborgd en kunnen partijen elkaar aanspreken op de uitvoerende regie op één of meer deelterreinen. Het beleid is thematisch en programmatisch ingedeeld. Hierdoor worden deelactiviteiten in hun onderlinge samenhang gezien en wordt een integrale aanpak bevorderd.

Thema 1: Opvang, educatie en werk

Belangrijkste opgave binnen dit thema is het bieden van voor-, tussen- en naschoolse opvang en het realiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn (0-12 jaar). Voor de oudere leeftijdsgroep (12-23 jaar) is de grootste prioriteit dat elke jeugdige het onderwijs met een startkwalificatie verlaat en dat ze vervolgens - zo nodig met begeleiding - gaan werken. Enkele van de vele projecten en thema's die hier onder vallen: kinderopvang en buitenschoolse opvang; Peuterspeelzaalwerk; Voor- en vroegschoolse educatie; onderwijsachterstandsbeleid, mogelijkheid tot volgen van een maatschappelijke stage (16-17 jaar); projecten voortijdig schoolverlaten en aanpak jeugdwerkloosheid.

Thema 2: Opvoeding en zorg

Binnen dit thema gaat het in hoofdzaak om het bieden van een sluitende zorgstructuur, waarop kind en ouders, kunnen terugvallen en waarbinnen scholen en andere instellingen samenwerken in geval van gesignaleerde of dreigende problemen op het gebied van opvoeden, opgroeien en gezondheid. De zorgstructuur omvat de buurtnetwerken 12 -, de intensieve samenwerking in de

jeugdgezondheidszorg en de Zorg Advies Teams in het voortgezet onderwijs. Deze moeten ervoor zorgen dat professionals in het onderwijs en de jeugdhulpverlening elkaar weten te vinden en een passend hulpaanbod kunnen leveren. Via het ambulant jongerenwerk en de begeleiders in de jeugdhonken wordt daarnaast (hang)jongeren hulp geboden bij eventuele problemen; desgewenst vindt doorverwijzing plaats naar het Maatschappelijk Werk of andere hulpinstanties. Het Halt-project vervult een corrigerende functie als jongeren dreigen te ontsporen.

Thema 3: Jeugd en Veiligheid

Het thema jeugd en veiligheid is erop gericht om jongeren, die de veiligheid van anderen in gevaar brengen (overlast, criminaliteit, middelengebruik etc.) met drang en zo nodig dwang weer in het gareel te krijgen. Voorts heeft dit thema betrekking op het waarborgen van de veiligheid rond scholen en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag door jongeren. Het Jeugd Preventie Programma speelt een belangrijke rol bij het realiseren van eerstgenoemde doelstelling. Vroegtijdige signalering van mogelijk crimineel gedrag krijgt in eerste instantie de aandacht, als het mogelijk is wordt met een hulpaanbod getracht erger te voorkomen. Hiervoor werken onder regie van de gemeente verschillende jeugdpartners samen.

Thema 4: Vrije tijd en Sport

Brunssum wil zoveel mogelijk jongeren laten deelnemen aan het proces van voorbereiding tot uitvoering van activiteiten/voorzieningen voor de jeugd. Niet alleen om het aanbod aan jeugdvoorzieningen zoveel mogelijk af te stemmen op de vraag/wensen van jongeren. Maar ook om te bevorderen, dat jongeren meer gaan deelnemen aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur en andere vormen van (georganiseerde) vrijetijdsbesteding en aldus een bijdrage leveren aan de samenleving. Het jongerenpersbureau Connect is een sprekend voorbeeld van de wijze waarop de gemeente jeugdparticipatie bevordert. Ook de jaarlijks georganiseerde Wegwijsdag en de tweejaarlijks Young Xperience zijn onderdelen van het gemeentelijk beleid met betrekking tot jongerenparticipatie.

Daarnaast worden er themabijeenkomsten en jongerenmanifestaties georganiseerd en kunnen jongeren via de regeling Cash4Action subsidie aanvragen om zelf een activiteit te organiseren. Verder faciliteert de gemeente allerlei vormen van vrijetijdsbesteding op het gebied van sport en spel. Via goedbezochte projecten zoals het BOS-

project, maar ook via reguliere sportactiviteiten (Breedtesport Impuls) activeert de gemeente Brunssum de jeugd via de school of de buurt om te gaan sporten.⁷ Jongeren in de leeftijd tot 21 jaar wordt via het vrijwillig jeugdwerk, m.n. scouting, een zinvolle en leerzame vrijetijdsbesteding geboden. Middels het speeltuinwerk en het speelvoorzieningenbeleid zorgt de gemeente voor voldoende en veilige speelgelegenheid voor de jongere jeugd. De gemeente Brunssum scoort landelijk gezien erg hoog voor geboden speelruimte (Kinderen in Tel, 2010).

De jury van de landelijke Jong Lokaal Bokaal 2009, een initiatief van de Nationale Jeugdraad en Jeugd en Gezin dat het jeugdbeleid van gemeenten onder de loep neemt, was positief over het beleid van de gemeente. "Brunssum probeert andere manieren te vinden om in contact te komen met haar jongeren dan door het oprichten en draaiende houden van een traditionele jeugdraad. Ze kiest voor direct contact middels bezoeken aan scholen en het werken met een jongerenpersbureau." Zo stelt zij. Kritische kanttekeningen betroffen de aanpak van problemen rond 'hangjongeren' en de participatiegraad van jongeren bij het uitvoeren van projecten.

3.4 Samenvatting

In dit hoofdstuk inventariseerde de rekenkamercommissie de jeugdproblematiek in de gemeente Brunssum en ging zij na welke ambities de gemeente heeft in het door haar gevoerde jeugdbeleid. De meest recente nota "Jeugdbeleid Jeugd in Perspectief" is in 2008 vastgesteld.

Het gemeentelijk beleid in Brunssum is mede gericht op goede onderwijsvoorzieningen voor alle leeftijdsgroepen. De gemeente focust in het jeugdbeleid met name op de positieve ontwikkeling van jeugdigen. De gemeente is daarbij gericht op communicatie en participatie met, voor en door de jeugd. In de contextbenadering van de jongeren is een sterke nadruk op vrije tijd en sport.

De gemeente sluit aan bij de landelijke, in het Bestuursakkoord van 2007 geformuleerde ambities. Dat betekent dat de activiteiten gericht worden op versterking van de informatie- en adviesfunctie, de pedagogische hulp, versterking en afstemming van de zorg en coördinatie.

⁷ Voorheen was dat Sportpunt Parkstad, maar deze bestaat niet meer in die vorm.

In relatie tot de omringende gemeenten kent Brunssum een aantal specifieke aandachtsgebieden, zoals het aantal werkloze jongeren, aantal kinderen in achterstandswijken en kinderen in uitkeringsgezinnen. De jongeren in de gemeente Brunssum hebben daardoor in sterke mate de kenmerkende problemen van sociaal economische aard zoals deze breder in de regio aanwezig zijn.

De actiepunten die de gemeente in de nota jeugdbeleid heeft opgenomen zijn over het algemeen voldoende SMART geformuleerd.

4 Rol en functie van het CJG

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaat de rekenkamercommissie na welk aanbod aan voorzieningen en activiteiten gerealiseerd worden met het CJG en op welke wijze de gemeente Brunssum de regie op de organisatie van het CJG vorm geeft. Hiermee wordt antwoord gegeven op de tweede onderzoeksvraag.

In §4.2 brengt de rekenkamercommissie in beeld wat de gemeente Brunssum met het CJG beoogt (ambities), hoe deze ambities passen binnen het bredere jeugdbeleid van de gemeente en of deze ambities aansluiten bij het Beleidsprogramma *Alle kansen voor kinderen* van het Ministerie van Jeugd en Gezin uit 2007 en bij de (voorgestane) wet- en regelgeving. Daarin zijn de volgende ambities voor het CJG geformuleerd: (1) laagdrempelig inlooppunt voor opvoed- en opgroei-ondersteuning, (2) vroegtijdig problemen signaleren, bereiken van risicogroepen, en (3) snel, goed en gecoördineerd advies en hulp bieden (één gezin, één plan). Tevens gaat de rekenkamercommissie na of de ambities van de gemeente toetsbaar (SMART) zijn geformuleerd.

In §4.3 onderzoekt de rekenkamercommissie of het (beoogde) aanbod aan voorzieningen en activiteiten van het CJG aansluit bij het Basismodel CJG. In §4.4 beschrijft de rekenkamercommissie de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar regierol.

De bevindingen resulteren in §4.5 in een samenvatting met betrekking tot : (1) de kwaliteit van de beleidsvoorbereiding CJG, (2) het voldoen aan de eisen uit het Basismodel CJG en (3) de invulling van de regierol door de gemeente.

4.2 Ambities van de gemeente met het CJG

De gemeente Brunssum is in 2008 gestart met een oriëntatie op de ideeën van de toenmalige minister voor Jeugd en Gezin over de opzet en vorming van CJG's, samen met de andere gemeenten in Parkstad Limburg. De ambities van de gemeenten met het CJG waren al rudimentair geformuleerd in het bestuursakkoord "Jong zijn in Parkstad Limburg" en het Grotestedenbeleid 2005-2009.

Een regionale conferentie voor met name professionals uit het veld is in december 2008 gehouden met als titel: "Samenwerken voor jeugd in Parkstad". Tijdens deze conferentie werden professionals breed geïnformeerd over het implementatieplan voor de samenwerking in Parkstad op het terrein van de jeugd.⁸

Implementatieplan

Het implementatieplan "Samenwerken voor de jeugd, zo doen we dat in Parkstad"⁹, is vastgesteld door het College van B&W in Brunssum in december 2008. In dit implementatieplan zijn de ambities op het terrein van de bestuurs-, de informatie- en zorgketen voor geheel Parkstad SMART neergezet. In het plan zijn de onderzoeksbevindingen van onder andere ITJ gebundeld, die hebben gediend als nulmeting voor de vorming van het CJG. Twee zaken zijn in beeld gebracht, een cijfermatig beeld van de stand van de jeugd in Parkstad en een opsomming van samenwerkingsvormen in de regio. Voor het cijfermatig (demografische) beeld zie paragraaf 3.2. Het overzicht van de samenwerkingsvormen geeft een beeld van het geografisch bereik, de doelgroep wat betreft leeftijd, doel van de samenwerking en aard (beleid of uitvoering) van de samenwerking, de partners en of het een tijdelijke of structurele samenwerking betreft. In de nulbeschrijving is voorts aandacht besteed aan de aansluiting tussen preventie en geïndiceerde zorg, en de aansluiting op het onderwijs.

Op de behoeften en wensen van de doelgroepen van het CJG (jongeren, ouders en professionals) gaat de nulbeschrijving niet in.

Visiedocument

In november 2009 is het Visiedocument CJG Parkstad vastgesteld. De Parkstadgemeenten geven aan de samenhang in de jeugdketen te willen versterken. Dat moet gerealiseerd worden door een goed evenwicht tussen preventief, curatief en algemeen jeugdbeleid, het meetbaarder maken van de resultaten van het jeugdbeleid en het beter afstemmen van het aanbod aan maatregelen en voorzieningen op de vraag van jeugdigen en hun ouders. "Het Centrum voor Jeugd en Gezin is een belangrijk middel bij het realiseren van deze hoofddoelstellingen van het toekomstige jeugdbeleid."¹⁰

⁸ Eindevaluatie 2011, p. 7.

⁹ Het implementatieplan is de reactie van de Parkstadgemeenten op de "Nota van bevindingen, onderzoek naar de preventie van dak- of thuisloosheid in Parkstad Limburg" van het Integraal Toezicht Jeugdzaken van 6 oktober 2006.

¹⁰ Visiedocument, p. 3.

De gemeenten in Parkstad willen zich met het CJG richten op de realisatie van de 5 jeugdfuncties van het preventief jeugdbeleid van de WMO (prestatieveld 2). Het provinciale beleidskader sluit hierbij aan. De provincie preciseert dat het CJG geen probleemcentrum moet worden, maar een laagdrempelig inlooppunt.¹¹

De Parkstadgemeente formuleren in het visiedocument ambities op de inrichting van de bestuurs-, de informatie- en de zorgketen.¹² De regionale samenwerking in het CJG betreft het per gemeente inrichten van minstens een inlooppunt voor informatie en advies, opvoed- en opgroeipraktijken en een sluitende aanpak. Bij het inlooppunt gaat het om de realisatie van een virtueel CJG voor de regio en een laagdrempelig inlooppunt voor alle jeugdigen en gezinnen met zorgvragen. Bij de sluitende aanpak gaat het onder andere om de regionale zorg- en procescoördinatie (ketensamenwerking). De uitgangspunten voor de regionale zorg- en procescoördinatie van het CJG zijn beschreven met betrekking tot het escalatiemodel, de aansluiting bij de bestaande structuren en netwerken en de inrichting van het bestuurlijk platform. Beschreven worden de relaties die het CJG moet gaan onderhouden met de Verwijsindex Parkstad en Digitaal Dossier JGZ, De Zorg- en Adviesteams in het onderwijs, de Veiligheidshuizen (Heerlen en Kerkrade) en passend onderwijs. In het Visiedocument leggen de gemeenten vast om te streven naar 1 regionaal virtueel CJG, 1 intake instrument en 1 logo voor alle CJG's. De CJG's worden gemodelleerd naar het Albert Heijn-model, namelijk één CJG-XL, in de stadswijken middelgrote CJG's en kleine CJG's in de dorpskernen. De verdere uitwerking van deze uitgangspunten vindt plaats volgens het principe "lokaal wat lokaal kan, regionaal wat regionaal meerwaarde heeft".

In de Aanpak Implementatie gezamenlijke visie van juli 2010 komen de Parkstadgemeenten tot een plan van aanpak voor het CJG, waarin de afspraken uit het Visiedocument nader worden ingevuld. De beschikbaarheid van financiële middelen en menskracht is hierin meegenomen en is daarna uitgewerkt in een stappenplan (zie bijlage 2). In deze (Plan van) Aanpak wordt van een aantal items de ambitie behandeld en tijdspad en kosten benoemd. Deze items zijn :

¹¹ Verder is nog sprake van de Wet Publieke Gezondheidszorg (WPG) die de digitaliseringsplicht van de jeugdgezondheidszorg regelt. Een van de taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg is het verwerven van inzicht in de ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en - bedreigende factoren. Visiedocument, p. 6.

¹² Visiedocument, p. 7.

verwijsindex, coördinatie van zorg (incl. escalatiemodel en aanwijzingsbevoegdheid van burgemeester), intake-instrument (eerste screening) en vroegsignalering, logo, PR en communicatie, virtueel CJG, registratie en verantwoording en een regionaal productenboek.

In 2010 is de coördinatie van zorg uitgewerkt in een uitvoeringsdocument: 'Eén gezin – één plan' en vastgesteld in de Regiegroep. Tevens heeft de inventarisatie van de samenwerkingsvormen uit het visiedocument (zie hiervoor) geresulteerd in een document 'Herijking Overlegstructuren Parkstad Limburg' van november 2010. Op drie gebieden, zorg, onderwijs en veiligheid, zijn de overlegstructuren in kaart gebracht en uitgebreid beschreven.

Brunssum

Medio 2009 besluiten de gemeenten Brunssum en Onderbanken samen één CJG te realiseren voor de beide gemeenten. Dit omdat de 2 gemeenten al verschillende initiatieven op het terrein van de jeugd hadden, zoals een netwerk van ZAT's op basisscholen, peuterspeelzalen en voortgezet onderwijs.¹³ En de inwoners van Onderbanken waren reeds aangewezen op in Brunssum aanwezige voorzieningen zoals het consultatiebureau en de jeugdgezondheidszorg.

In mei 2010 stelt het college van de gemeente Brunssum de kadernota 'Centrum Jeugd en Gezin Brunssum Onderbanken'. Ontwikkelingen en visie binnen gemeentelijke en regionale kaders vast. Daarin wordt met betrekking tot de vorming van het CJG voortgebouwd op de samenwerking op regionaal niveau. Deze regionale samenwerking is gericht op vier thema's:

1. Inlooppunt informatie en advies:
2. Opvoed en opgroei praktijken:
3. Sluitende aanpak:
4. Aansluiten bij de bestaande structuren, netwerken en voorzieningen:

De gemeenten geven aan met de maatschappelijke partners een sluitende preventieve aanpak jeugd(gezondheids)zorg te willen realiseren. De functie van het CJG als netwerkorganisatie staat daarbij centraal. Bij het CJG kunnen ouders en jongeren terecht voor informatie, advies en indien nodig doorverwijzing. En bij het CJG vindt afstemming plaats tussen de professionals.

¹³ Zie : Kadernota (maart 2010), p. 2.

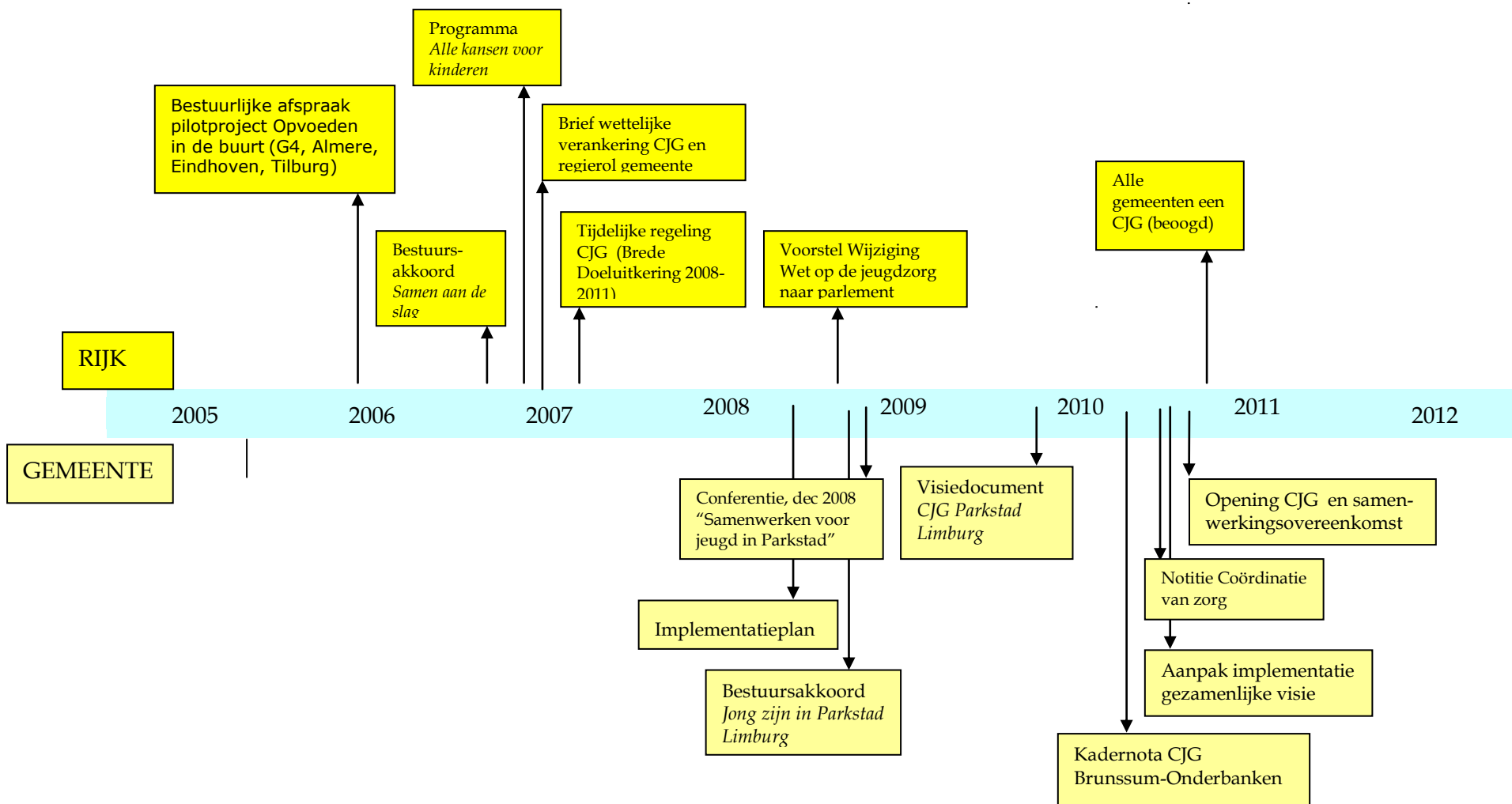
In de kadernota worden voorwaarden geformuleerd over het primaire proces in het CJG, en afspraken gemaakt met betrekking tot het aanbod dat aansluit bij de regionale thema's, de huisvesting, sluitende aanpak bij enkelvoudige en complexe problematieken en de coördinatie van zorg. In de kadernota zijn geen SMART ambities geformuleerd ten aanzien van het doelbereik van het CJG. Volgens een van de respondenten is ten aanzien van het CJG zelf nog niet bepaald welke effecten gekwantificeerd zouden moeten zijn.

In Figuur 2 worden de momenten in het gemeentebeleid en de uitvoering afgezet in relatie tot de momenten van het rijksbeleid. Uit de figuur blijkt dat de gemeente de invoering van CJG's al relatief snel heeft opgepakt.

De rekenkamercommissie constateert dat de uitgangspunten met betrekking tot de vorming van het CJG aansluiten op het jeugdbeleid van de gemeente Brunssum en op de ambities van het Rijk. De ambities zoals beschreven in het Visiedocument zijn toetsbaar geformuleerd.

De doelgroepen die in het Visiedocument zijn benoemd zijn de jongeren tot 23 jaar en de ouders. De professionals in de jeugdketen komen als samenwerkingspartner naar voren. De doelgroep -9 maanden tot 0 jaar, de aanstaande ouders, is niet expliciet benoemd in het Visiedocument, maar wordt wel meegenomen in het beleid. De doelstellingen uit het Visiedocument zijn niet SMART doorvertaald naar het niveau van het lokale CJG in Brunssum.

Figuur 2. Tijdbalk ontwikkeling gemeentelijk CJG-beleid (in relatie tot rijksbeleid)

4.3 Gerealiseerd aanbod aan voorzieningen en activiteiten CJG

4.3.1 Locatie(s) CJG

Hoeveel CJG-locaties worden geopend en waar deze worden gevestigd bepaalt de gemeente zelf. Dit kan het consultatiebureau zijn, de school, de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), een buurthuis, een gezondheidscentrum etc. Virtuele (en telefonische) loketten zijn toegestaan, maar deze zijn aanvullend, en kunnen het fysieke inlooppunt als zodanig niet vervangen. Bereikbaarheid, toegankelijkheid, kwaliteit en cliënttevredenheid zijn indicatoren voor een succesvol inlooppunt (VNG, 2008).

Medio 2009 hebben de gemeenten Brunssum en Onderbanken besloten 1 CJG te realiseren.¹⁴ Deze is geopend op 22 september 2010 en gevestigd in het gebouw van de Meandergroep, Rumpenerstraat 4a, 6443 CD Brunssum.

Het CJG is telefonisch bereikbaar via 045-5268969. Het inlooppunt is gedurende 6 uur per week geopend : maandag 13.00-15.00 uur, dinsdag 9.15-11.15 uur en woensdag 13.00-15.00 uur.

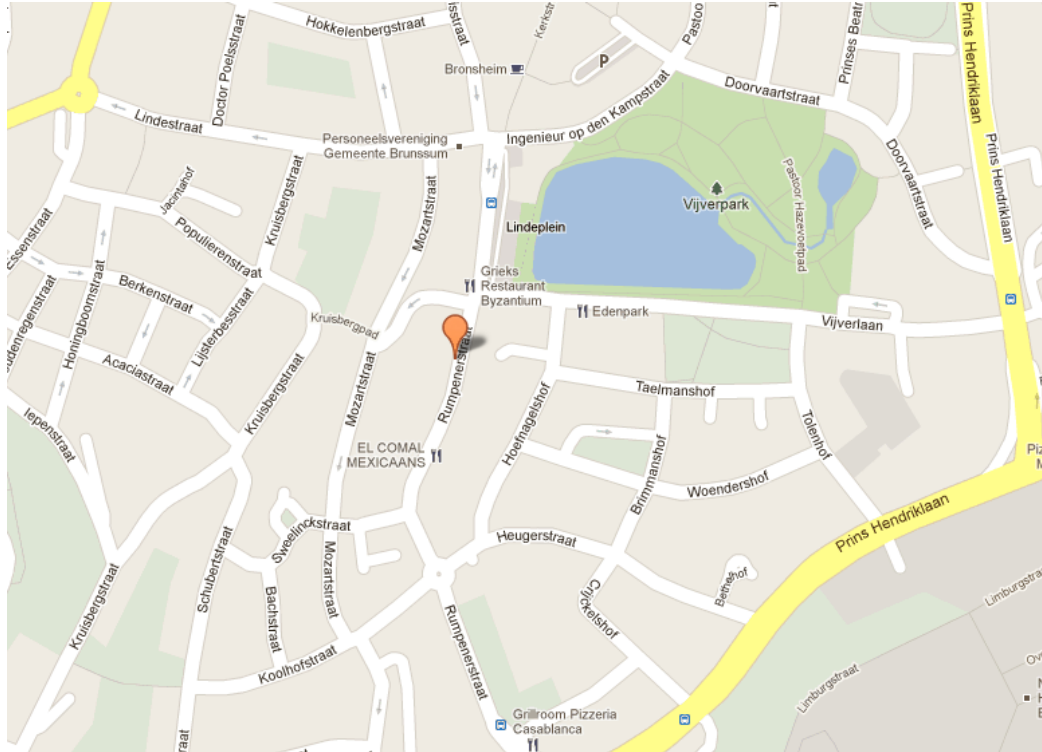
De CJG's in Parkstad beschikken over een eigen website (<http://www.cjgparkstadlimburg.nl>) en elke gemeente heeft zijn eigen pagina met eigen informatie over het CJG. Dit virtuele loket is in het derde kwartaal van 2011 gereed gekomen.

Het inlooppunt moet, volgens de Kadernota functioneren als een inloop-, aanmeld- en “verdeelstation” voor hulp en zorg bij opvoed- en opgroevragen, waarbij de nadruk ligt op het beantwoorden van vragen en het geven van adviezen.¹⁵

De frontoffice, het inlooppunt, wordt in Brunssum afwisselend bemenst door JGZ, GGD en maatschappelijk werk. Er zijn geen gezamenlijke ICT- of andere backofficevoorzieningen aanwezig.

¹⁴ Kadernota maart 2010.

¹⁵ Idem.

Bron : Google Maps.

Het CJG is 2011 is begonnen met activiteiten als homestart (begeleiding in het gezin thuis), weerbaarheidstrainingen van kleine kinderen en een preventieproject 'slim met geld' op een vwo. En er wordt in het kader van het jeugdbeleid veel aan sport en beweging gedaan. Vanwege de bezuinigingen lopen subsidieregelingen af en wordt gekeken of een aantal activiteiten vanuit het CJG voortgezet zouden kunnen worden.

4.3.2 Samenwerkingspartners: functies en taken binnen het CJG

In afwachting van wetgeving heeft de toenmalige minister voor Jeugd en Gezin in overleg met onder andere de VNG een Basismodel CJG¹ geformuleerd. Dit Basismodel geeft de functies die een CJG minimaal moet bieden:

- de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus en Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD);
 - de vijf preventieve Wmo-taken¹ op het terrein van opvoed- en opgroei-ondersteuning:
 - informatie en advies geven
 - (vroeg)signaleren van problemen
 - mensen verwijzen naar het lokale en regionale hulpaanbod
 - licht pedagogische hulp bieden
 - de zorg voor jongeren en gezinnen coördineren;
 - een schakel met Bureau Jeugdzorg;
 - een schakel met onderwijs, vaak via de Zorg- en Adviesteams (ZAT's).
- Basismodel CJG.

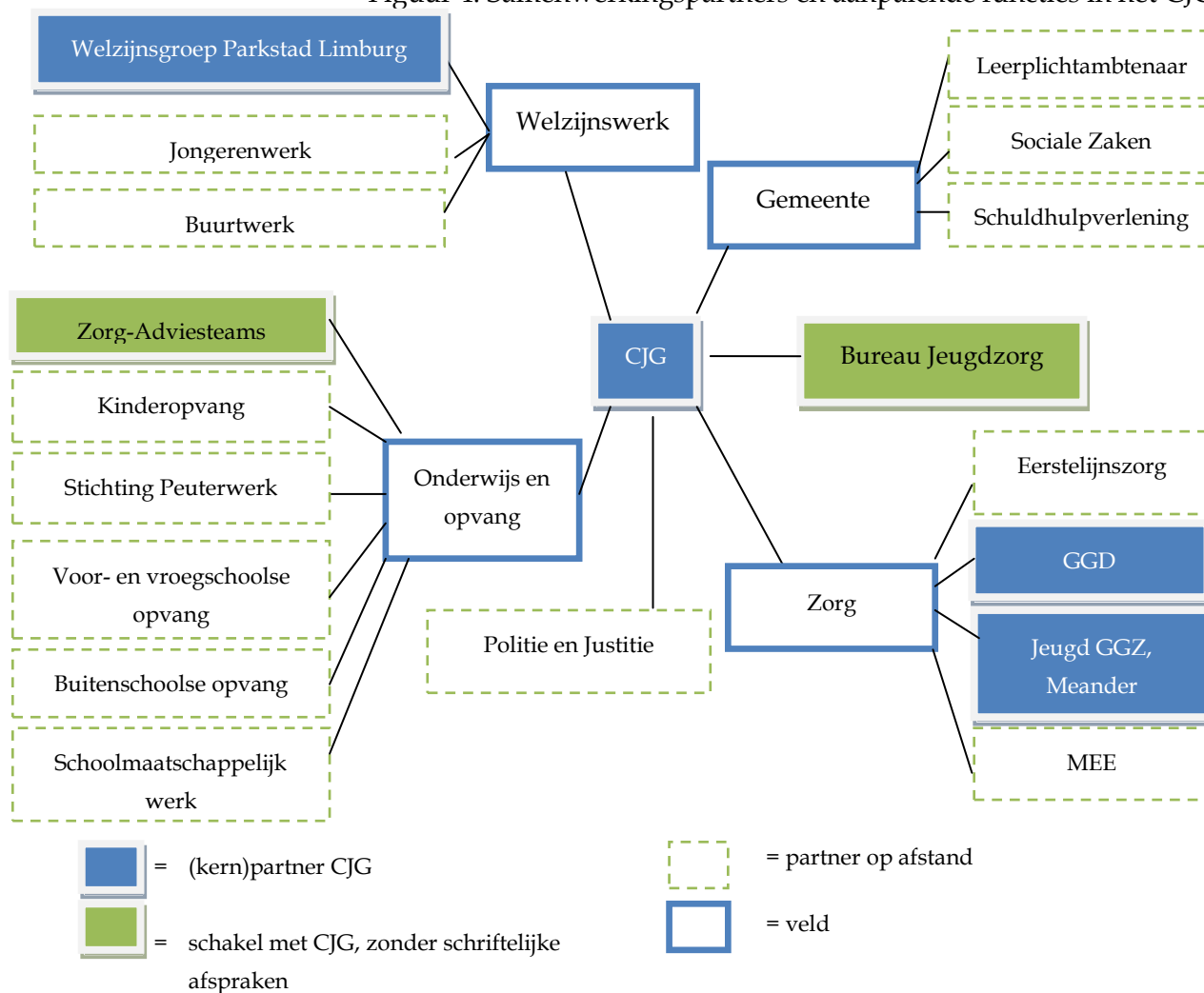
De overeenkomst tussen de samenwerkingspartners in het CJG in Brunssum is op 22 september 2010 getekend, tegelijk met de opening van het inlooppunt. Zij is getekend door de gemeenten Brunssum en Onderbanken en de partijen Meander groep Zuid-Limburg, GGD Zuid Limburg, Stichting Bureau Jeugdzorg Limburg en het Centrum voor Maatschappelijk Werk (CMWW) en Welzijnswerk Brunssum-Onderbanken. In de overeenkomst onderschrijven de partijen de visie uit het Visiedocument en verplichten zich tot samenwerking. Tevens spreken ze af onder andere de coördinatie van zorg uit te werken, een regionaal opschalingsmodel op te zetten waarbij de burgemeester een aanwijzingsbevoegdheid krijgt. In de overeenkomst worden geen afspraken gemaakt over inzet van middelen en mensen. De beleidsmedewerker geeft aan dat Meander en GGD voor de bemensing van het inlooppunt de helft van de tijd vergoed krijgen.

De netwerkpartners zijn de organisaties en instellingen die activiteiten uitvoeren maar niet verantwoordelijk zijn voor het CJG.¹⁶

Voor een grafisch overzicht van de netwerkpartners, zie **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.**

¹⁶ Idem.

Figuur 4. Samenwerkingspartners en aanpalende functies in het CJG

Schriftelijke afspraken met andere partijen, zoals politie of gemeentelijke dienst werk en inkomen, heeft de rekenkamercommissie niet aangetroffen. Deze aanpalende functies dienen voornamelijk als vindplaatsen voor risico's op het gebied van opvoeden en opgroeien. Een van de procescoördinatoren van Parkstad geeft aan dat meer en meer partners zich melden met casussen. Zo is er een actieve huisarts en komen ook logopedisten langs met casussen. Met deze partners komen langzamerhand dus wel contacten, maar zijn geen schriftelijke afspraken.

De rekenkamercommissie stelt vast dat het CJG in Brunssum voldoet aan het Basismodel. De rekenkamercommissie stelt vast dat

de aanpalende functies uit het Basismodel in belangrijke mate zijn geïmplementeerd in het CJG.

4.4 Regierol gemeente

Van de gemeente wordt verwacht dat zij met verschillende partijen binnen de jeugdketen schriftelijke vastgelegde afspraken maakt over samenwerken, ieders inzet, de werkwijze en de te bereiken doelen. In deze paragraaf belichten we de bestuurlijke en ambtelijke positionering, de procesmatige aspecten van de regierol van gemeente (vorm en inhoud van samenwerkingsafspraken) en evaluatie en bijsturing door de gemeente.

4.4.1 Bestuurlijke verantwoordelijkheid en ambtelijke positionering

In 2007 is besloten tot de instelling van een Bestuurlijke Regiegroep. In het begin is de Regiegroep jeugd als volgt samengesteld: de gedeputeerde van de provincie Limburg, de wethouders van de parkstadgemeenten, de vertegenwoordigers van de besturen van de jeugdgezondheidszorg (Meander en GGD Zuid Limburg), de JGGZ (Mondriaan zorggroep), Bureau Jeugdzorg Limburg, de Welzijnsgroep Parkstad Limburg en een afgevaardigde van het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De jeugdofficier van justitie is op afroep beschikbaar voor het overleg.¹⁷ De Regiegroep wordt in 2010 uitgebreid met alle grote onderwijsbesturen.¹⁸ De regiegroep komt 2 tot 3 keer per jaar bij elkaar.

De wethouders in Parkstad hebben zich manifest achter de Parkstadvisie geschaard en eisen aandacht op door hun overleg met de geuzentitel 'de Bende van Parkstad' te bekleden. De beleidsambtenaren komen maandelijks bij elkaar in het Op overeenstemming gericht overleg (Oogo).

De kernpartners zijn de organisaties die onder regie van de gemeenten Brunssum (en Onderbanken) gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen voor de inrichting en operationalisering van het CJG in Brunssum. Dit zijn op GGD Zuid Limburg, Bureau Jeugdzorg, Meandergroep Zuid-Limburg en het Centrum voor Maatschappelijke Werk en Welzijnswerk Brunssum-Onderbanken.

¹⁷ Eindevaluatie 2011, p. 7.

¹⁸ Eindevaluatie 2011, p. 8.

Met deze organisaties, aangevuld met Bureau Jeugdzorg, is de samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot het CJG aangegaan.

Ter ondersteuning van de regierol door de gemeente op de lokale jeugdketen heeft de wethouder jeugd een aantal instrumenten en randvoorwaarden ter beschikking.¹⁹ Om toe te zien op naleving van de afspraken zijn in Parkstad 3 procescoördinatoren werkzaam, waarvan een voor Brunssum en Onderbanken. Hij heeft de dagelijkse coördinatie van het CJG.

4.4.2 Evaluatie en bijsturing

Evaluatie en bijsturing maakten onderdeel uit van de beleidsvoorbereiding. In een tussentijdse evaluatie van november 2009 is onderzocht of de beleidsontwikkeling conform de ambities verliep. Een eindevaluatie van het implementatieplan is medio 2011 gereed gekomen.

In deze evaluatie zijn op de doelen en prestatieindicatoren op het gebied van de bestuursketen, de informatieketen en de zorgketen de vorderingen geschetst in oktober 2009 en november 2010. De eindconclusie was : Door het instellen van een Regiegroep Jeugd en het uitvoeren van het implementatieplan "samenwerken voor jeugd, zo doen we dat in Parkstad", is de afstemming in de regio verbeterd en zijn er goede resultaten bereikt voor de jeugd in Parkstad."

Specifiek ten aanzien van het CJG wordt geconstateerd dat er een goede basis ligt om verder op te bouwen, maar dat onder andere door de regionale afstemming de ontwikkelingen niet zo snel zijn gegaan als gepland. De zorg wordt uitgesproken dat door de decentralisatieplannen de CJG's lokale Bureaus Jeugdzorg kunnen worden en dat dat ten koste kan gaan van snelle en efficiënte hulp en ondersteuning. Aanbevolen wordt het CJG betere bekendheid te geven, beter te laten 'inbedden' in de jeugdketen en het regionale CJG te laten aansluiten op het bestaande jongerenloket.

In de eindevaluatie wordt aangekondigd dat een separaat voorstel voor de monitoring van de ketensamenwerking wordt uitgewerkt.²⁰ Dat voorstel was ten tijde van de uitvoering van dit onderzoek nog niet gereed.

¹⁹ Visiedocument, p. 4.

²⁰ Eindevaluatie 2011, p. 9.

4.5 Samenvatting

Beleidsvoorbereiding door de gemeente

- De beleidsdoelen van de gemeente zijn in overeenstemming met de landelijke ambities, die – in afwachting van wetgeving – zijn neergelegd in het basismodel CJG.
- In de beleidsvoorbereiding zijn de beleidsambities afgezet tegen de beschikbare tijd, mensen en middelen.
- De ambities met betrekking tot jeugdbeleid in Parkstad zoals beschreven in het Visiedocument zijn SMART geformuleerd. De doelstellingen uit het Visiedocument zijn niet doorvertaald naar het niveau van het lokale CJG in Brunssum.
- De doelgroepen die in het Visiedocument zijn benoemd zijn de jongeren tot 23 jaar en de ouders. De professionals in de jeugdketen komen als samenwerkingspartner naar voren. De doelgroep -9 maanden tot 0 jaar, de aanstaande ouders, is niet expliciet benoemd in het Visiedocument, maar wordt wel meegenomen in het beleid.
- Er is een nulmeting met betrekking tot de overlegvormen in Parkstad en de stand van zaken met betrekking tot de jeugd(problematiek), niet ten aanzien van de behoeften van de doelgroepen (aanstaande) ouders en jongeren.

Realisatie CJG

Eind 2011 voldoet de gemeente Brunssum aan de vereiste van één (fysiek) CJG, samen met de gemeente Onderbanken. Het CJG functioneert als een toegankelijke en laagdrempelige voorziening waarin de vijf functies uit het Basismodel CJG worden aangeboden: dat wil zeggen dat (a) het Basispakket JGZ een centrale functie heeft in het CJG, (b) 5 Wmo functies een centrale rol hebben in het CJG (informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg), (c) vanuit het CJG afstemming plaatsvindt met BJZ en het onderwijs (met name via de ZAT's) en (d) er een fysiek inlooppunt in de gemeente is. Samenwerking met de aanpalende functies krijgt in belangrijke mate vorm.

Regierol gemeente

- De gemeente Brunssum heeft de regiefunctie helder belegd; vanuit deze functie worden de contacten onderhouden binnen het gemeentelijk apparaat (op bestuurlijk en met aanpalende beleidsdirecties binnen de gemeente) en met het CJG.

- Onder regie van de gemeente Brunssum zijn sluitende afspraken tussen samenwerkingspartners uit de jeugdketen tot stand gekomen; met de samenwerkingspartners zijn schriftelijk vastgelegde afspraken gemaakt over samenwerken, de werkwijze en de te bereiken doelen.
- Over de monitoring van de ketensamenwerking moeten nog afspraken worden gemaakt. De voorbereiding van het CJG en de samenwerking in Parkstad zijn geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd.

5 Financiëring van het CJG

5.1 Inleiding

De rekenkamercommissie onderzoekt in dit hoofdstuk wat het CJG kost en op welke wijze de financiering geregeld is. Daarmee wordt antwoord gegeven op de vierde onderzoeksvraag.

In §5.2 gaat de rekenkamercommissie na welke uitgangspunten het Rijk en de gemeente hanteren voor de financiering van het CJG en de verantwoording daarover.

In §5.3 inventariseert de rekenkamercommissie welk deel van de Brede Doeluitkering (BDU) Jeugd en Gezin de gemeente in de periode 2008-2011 benut wordt voor de vorming en inrichting van het CJG en welk deel wordt benut voor de andere doelen van de uitkering. Bij deze inventarisatie worden ook de extra middelen betrokken die in het Gemeentefonds ter beschikking zijn gesteld. Ook gaat de rekenkamercommissie na hoeveel geld uit eigen middelen de gemeente in de periode 2008-2011 inzet voor de inrichting van het CJG en/of voor de taken die worden verricht binnen het CJG en welke middelen uit andere bron, bijvoorbeeld van de provincie, nog beschikbaar zijn gesteld. Dit resulteert uiteindelijk in een indicatie van de kosten van het CJG in 2011 per inwoner van de gemeente.

In §5.4 beschrijft de rekenkamercommissie de belangrijkste en opvallendste knelpunten met betrekking tot de financiering van het CJG in de gemeente Brunssum.

In §5.5 geeft de rekenkamercommissie een samenvatting van de bevindingen uit dit hoofdstuk.

5.2 Uitgangspunten bij financiering en verantwoording

De realisatie van de CJG's wordt - conform afspraken in het Bestuursakkoord <i>Samen aan de slag</i> - van Rijkswege gestimuleerd met een financiële impuls. Deze bijdrage voor de invoering van de CJG's is voor de jaren 2008-2011 opgenomen in een BDU Jeugd en Gezin, waarmee ook een aantal taken van het CJG gefinancierd worden. De

BDU bundelt bestaande geldstromen, die eerder afzonderlijk aan gemeenten beschikbaar werden gesteld (zie kader).²¹

Het totale bedrag, dat jaarlijks beschikbaar komt via de BDU Jeugd en Gezin loopt op tot €334 miljoen in 2011. Dit bedrag dat wordt versleuteld over de gemeenten is opgebouwd uit:

• Tijdelijke regeling specifieke uitkering jeugdgezondheidszorg:	€ 190 miljoen
• Tijdelijke stimuleringsregeling lokale opvoedings- en gezinsondersteuning:	€ 15 miljoen
• Opvoeden in de buurt:	€ 13 miljoen
• Middelen preventief jeugdbeleid (motie Verhagen)	€ 10 miljoen
• Prenatale Zorg	€ 6 miljoen
• Extra middelen (‘enveloppe’) Kabinet Balkenende IV	€ 100 miljoen

Iedere gemeente ontvangt met ingang van 2008 tot en met 2011 een uitkering op basis van de BDU Jeugd en Gezin (formeel de *Tijdelijke regeling CJG*). Voor Brunssum bedraagt deze uitkering in 2011 € 502.413. Dit bedrag is bedoeld voor:

- de jeugdgezondheidszorg, de maatschappelijke ondersteuning jeugd en de afstemming jeugd en gezin;
- het realiseren van tenminste één CJG.

In 2012 worden de middelen uit de BDU in verband met het structurele karakter van de taak in het Gemeentefonds gestort en gaan zij deel uitmaken van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.²²

Na afloop van de stimuleringsperiode (in 2012) toetst het ministerie van VWS of het bedrag van de BDU is besteed aan de activiteiten waarvoor het bestemd is. Deze eenmalige vaststelling verloopt

²¹ Regeling van de minister voor Jeugd en gezin van 9 januari 2008, nr. DJB/APBJ-2821052, houdende regels voor het verstrekken van specifieke uitkeringen ten behoeve van de centra voor jeugd en gezin (Tijdelijke regeling CJG). Tot voor kort werd meestal gesproken over de Brede Doeluitkering CJG. Daaraan is in het Regeerakkoord Balkenende IV een extra bedrag toegevoegd, dat oploopt tot € 100 miljoen in 2011.

²² In het Bestuursakkoord *Samen aan de slag* is ook afgesproken dat een deel van het accres in het Gemeentefonds (oplopend tot €100 miljoen in 2011) bestemd is voor jeugd en gezin. Dit geld is niet geoormerkt; op de gemeenten is een appel gedaan om deze €100 miljoen uit het accres te investeren in hun CJG en hun lokale jeugdketen. Gemeenten moeten binnen zes maanden na afloop van ieder jaar aan het Rijk inhoudelijk verslag doen van de ontwikkeling van CJG's. Uit de Toelichting bij de *Tijdelijke regeling CJG* blijkt dat het uitgangspunt is dat gemeenten de nodige vrijheid moeten hebben om CJG's vorm te geven en in te bedden in de lokale infrastructuur. Gekozen is voor een licht verantwoordingsregime. De vordering wordt van Rijkswege gevolgd door onder meer een kort inhoudelijk verslag van elke individuele gemeente dat binnen zes maanden na afloop van ieder jaar aan het ministerie van VWS dient te worden verstrekt. In dit verslag komen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde: bereikbaarheid CJG, regionale samenwerking, schriftelijke afspraken met aanbieders van zorg, aanbod van functies, doelgroepen waarop het CJG zich richt en tevredenheid van de gemeente over het bereik van het CJG. De burgemeester en gemeentesecretaris moeten verklaren dat de vragenlijst naar waarheid is ingevuld.

volgens de systematiek van de *Single Information, Single Audit* (SISA).²³

5.3 Inzet middelen

De gemeente Brunssum begrootte voor 2011 € 292.498 ten behoeve van het CJG. Dit is geheel uit de BDU voor het CJG bekostigd. De rekenkamercommissie werkt in de volgende paragrafen nader uit hoe deze gelden in de periode 2008-2011 door de gemeente zijn benut.

Benutting BDU Jeugd en Gezin en extra middelen Gemeentefonds

In Tabel 2 geeft de rekenkamercommissie een overzicht van de bedragen die de gemeente Brunssum in het kader van de BDU ontvangt.

Tabel 2. Ontvangen middelen BDU CJG, Brunssum, 2008-2011.

Enveloppe CJG	2008	2009	2010	2011
Deel 1 JGZ	€ 274.775	€ 294.534	€ 306.954	€ 306.954
Deel 2 CJG	€ 75.746	€ 147.649	€ 184.584	€ 247.383
Totaal	€ 349.521	€ 442.183	€ 491.538	€ 554.337

Voor zover de rekenkamercommissie heeft geconstateerd heeft de gemeente Brunssum geen eigen extra middelen begroot voor of besteed aan het CJG.

Inzet overige middelen

In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** geeft de rekenkamercommissie een overzicht van de inzet van overige middelen voor de CJG's in Parkstad. Zo wordt de Triple P-methodiek vanuit provinciale middelen bekostigd, € 200.000 voor alle CJG's in Parkstad. Verder zijn geen andere bronnen aangetroffen voor middelen voor het CJG.

²³ Dit betekent dat in de bijlage bij de gemeentelijke jaarrekeningen over de periode 2008-2011 het bestede bedrag is/wordt opgenomen. De accountantsverklaring bij de jaarrekening heeft ook betrekking op deze opgave. Na ontvangst van de laatste jaarrekening over 2011 zal de beslissing over de vaststelling van de BDU worden genomen.

In Tabel 3 geeft de rekenkamercommissie de diverse posten op de begroting van het CJG in 2011 weer.

Tabel 3. Begroting CJG, Brunssum 2011

	2011
Personeel*	34.635
Communicatie**	36.512
Huisvesting***	7.594
DD JGZ en Verwijsindex Parkstad	47.054
Activiteiten + jeugdbeleid + ZATT + JPP	137.300
Triple P	9.827
Overig/onvoorzien	19.576
Totaal	292.498

* Personeel: procescoördinator, consultants, kwartiermaker

** Communicatie : website, PR

*** Huisvesting : huur, PC's, telefonie.

De begroting van het CJG bedraagt voor 2011 € 292.498. Bekostigd uit de Brede doeluitkering 2011 (€ 247.883) en een restant van 2010 à € 163.221.

Totaalbudget CJG en indicatie kosten per inwoner

Wanneer we voor de 'eigen' kosten van het CJG de posten personeel, communicatie, huisvesting, Triple P en overig in oenschouw nemen dan komen we uit op € 108.144. Afgezet tegen het aantal inwoners in de gemeente Brunssum in 2011 (29.375 op1 januari 2011, bron: CBS) betekent dit dat het CJG in 2011 per inwoner € 3,68 kost. Daaronder vallen dan dus niet de kosten voor het Digitaal Dossier en de Verwijsindex Parkstad en verschillende activiteiten die vanuit de BDU van het CJG worden bekostigd.

5.4 Knel- en verbeterpunten inzake financiering

Uit eerder onderzoek blijkt dat financiële knelpunten het functioneren van CJG's in de weg kunnen staan. Deelnemende organisaties klagen bijvoorbeeld dat hun CJG-activiteiten niet (structureel) vergoed worden. Gescheiden financieringsstromen zouden samenwerking in de weg staan.

In gemeente Brunssum ziet de rekenkamercommissie niet dat dit soort financiële knelpunten het functioneren van CJG's in de weg staan. Ook voor het jaar 2012 zijn er geen problemen te verwachten. Een van de respondenten meldt dat de begroting geen forse

vermindering van het budget voor het Centrum voor Jeugd en Gezin kent.

Een mogelijk knelpunt is de transparantie in de gezamenlijke verantwoording in Parkstad kunnen zijn. Elke gemeente stelt de begroting en als afgeleide daarvan de jaarrekening anders op, conform de eigen interne regels. In 2011 is een bijeenkomst van alle beleidsmedewerkers geweest met de vraag "Hoe stel jij de begroting op?" Doel is om te komen tot een uniforme systematiek.

5.5 Samenvatting

De gemeente Brunssum legt op een deugdelijke en transparante wijze verantwoording af over de besteding van middelen uit de BDU Jeugd en Gezin. Verbeterpunt is een gezamenlijke begrotings- en verantwoordingssystematiek voor de Centra voor Jeugd en Gezin in alle Parkstadgemeenten.

De gemeente heeft tot en met 2011 geen eigen middelen in het CJG geïnvesteerd. De provincie Limburg investeert in het CJG, met betrekking tot de Triple P-methodiek.

Het is mogelijk om een indicatie te geven van wat het CJG per inwoner van de gemeente kost, namelijk € 3,68.

De rekenkamercommissie signaleert geen financiële knelpunten.

6 Samenwerking en prestaties

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijft de rekenkamercommissie op welke wijze wordt samengewerkt in het CJG en wat die samenwerking oplevert (onderzoeksvraag 4).

In §6.2 wordt een beeld geschetst hoe binnen het CJG wordt samengewerkt om de beleidsdoelen (een laagdrempelig inlooppunt, vroegtijdige signalering van risico's en een sluitende aanpak/zorgcoördinatie/één gezin, één plan) te bereiken.

In §6.3 wordt ingegaan op de vraag wat de samenwerking binnen het CJG oplevert. De rekenkamercommissie gaat na welke informatie beschikbaar of voorzien is over de efficiency en/of doeltreffendheid van het CJG en wat uit deze informatie kan worden afgeleid over doelbereiking van het CJG.

In §6.4 beschrijft de rekenkamercommissie de belangrijkste en opvallendste knelpunten inzake samenwerking en prestaties van het CJG in gemeente Brunssum. Deze knelpunten en verbeterpunten zijn aan de orde gekomen in de interviews met gemeente en professionals en/of ontleend aan voortgangsrapportages van de gemeente.

In §6.5 volgt de samenvatting.

6.2 Samenwerking binnen het CJG

6.2.1 Laagdrempelig inlooppunt voor informatie over opgroeien en opvoeden

In §4.2 heeft de rekenkamercommissie beschreven wat het karakter is van de inlooppunten en welke partners fysiek deelnemen aan het CJG. Hieruit leidt de rekenkamercommissie af dat qua opzet sprake is van een laagdrempelige inlooppunt. De gemeenten in Parkstad hebben gewacht met actieve PR totdat alle locaties van het CJG in Parkstad geopend waren. Dat was pas in 2011, relatief laat. Door middel van advertenties via krantjes en huis- aan huisbladen is bekendheid gegeven aan de oprichting van het CJG. Voorts is in het derde kwartaal de website van het CJG gelanceerd.

Het bestaande aanbod activiteiten van de in het CJG deelnemende partijen, zoals cursussen/trainingen, voorlichtingen enz., wordt via het CJG voortgezet. Licht pedagogische hulp wordt door de kernpartners in het CJG aangeboden.

Het inlooppunt wordt door de meeste respondenten als een verplichting gezien die door oud-minister Rouvoet werd opgelegd. De respondenten zijn van mening dat deze functie bescheiden is neergezet. Respondenten geven aan dat men in de Parkstad-gemeenten het bewustzijn wil creëren dat eigenlijk elke partner een laagdrempelig inlooppunt kan zijn. Bij de verschillende partners, en natuurlijk ook bij de fysieke inlooppunten in de scholen hangt dan ook een bord met het opschrift 'CJG Parkstad'. Een van de respondenten geeft aan dat de fysieke locatie een middel is om betere samenwerking te krijgen, en geen doel op zich is.

6.2.2 Samenwerking in het kader van vroegtijdig signaleren van risico's in opvoeden en opgroeien

De samenwerking in CJG-verband moet ertoe leiden dat risico's in opvoeden en opgroeien tijdig worden onderkend. In dit opzicht is het belangrijk dat zoveel mogelijk organisaties, die een 'vindplaats' vormen voor dergelijke risico's verbonden zijn met het CJG (zie hiervoor de aanpalende functies uit §4.3.2). Verder is van belang dat de partners die fysiek samenwerken in het CJG en de partners die als 'vindplaatsen' kunnen fungeren de mogelijkheid hebben en bereid zijn om informatie met elkaar te delen.

De (vroeg)signalering van mogelijke risico's op het gebied van opvoeden en opgroeien verloopt via de vindplaatsen, zoals inlooppunt CJG, de contactmomenten met kernpartners en de netwerkpartners van het CJG) of via de Verwijsindex Parkstad.

Zoals blijkt uit de bevindingen uit § 4.3.2 zijn er schriftelijke afspraken met de kernpartners en Bureau Jeugdzorg. De relatie met de ZAT's was al aanwezig. De relatie met de ZAT's is via het CMWW, als voorzitter van de ZAT's, vastgelegd. Wat betreft de aanpalende functies zijn afspraken gemaakt met MEE, maar deze zijn niet schriftelijk vastgelegd.

Volgens het Plan van Aanpak CJG van juli 2010 worden nog elementen uitgewerkt volgens het principe 'lokaal wat lokaal kan, regionaal wat regionaal meerwaarde heeft'. Dat gebeurt conform het convenant Verwijsindex Parkstad, de notitie Coördinatie van zorg in

de jeugdketen Parkstad en de uitvoeringsnotitie coördinatie van zorg '1 gezin 1 plan binnen Parkstad'. Voorts wordt verwezen naar de nog op te stellen visie op opgroei- en opvoedingsondersteuning en het projectplan regionale preventieve aanpak kindermishandeling in de Parkstadgemeenten en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Zuid Limburg.

Het CJG is zelf niet aangesloten op de verwijsindex of het Elektronisch Kinddossier (EKD). Van de kernpartners kan JGZ gebruik maken van het EKD. De organisaties met aansluiting op de verwijsindex hebben diverse relaties met het CJG. Van de kernpartners kunnen Meander, GGD en maatschappelijk werk (CMWW) gebruik maken van de verwijsindex, tevens is Bureau Jeugdzorg daarop aangesloten. Daarnaast welzijnsinstellingen, kinderopvang en peuterspeelzalen. Deze gelden als vindplaatsen voor het CJG. Voorts is politie en het openbaar ministerie aangesloten, maar deze hebben geen directe relatie met het CJG.

De organisaties met aansluiting op het EKD en de verwijsindex hebben diverse relaties met het CJG, zij kunnen vindplaatsen zijn, directe partner in het frontoffice CJG of in de backoffice aanwezig zijn.

Volgens een van de respondenten is de meerwaarde van het CJG de verbindingsfunctie die het voor de professionals heeft. De ervaring is dat de professionals aangeven nu wel verder te komen in een case, doordat ze nu over de schutting heen kijken. De bedoeling is dat iedere zorgverlener in principe iedere vraag op het gebied van opvoeden en opgroeien kan beantwoorden of weet wie dat wel kan en zorgt dat de vraag daar terecht komt. Dat laatste is al een opstap naar sluitende aanpak of coördinatie van zorg.

6.2.3 Realisatie sluitende aanpak/zorgcoördinatie

De samenwerking in CJG-verband moet ertoe leiden dat jongeren en hun ouders sneller en afgestemd hulp krijgen. Bij de licht pedagogische vraagstukken kan het CJG doorverwijzen of zelf, via de Triple P-methodiek, ondersteuning bieden. Bij de zware probleemgevallen is een sluitende aanpak en coördinatie van zorg nodig. Om verschillende instanties en instellingen goed te laten samenwerken is het handig om dezelfde taal te spreken. In Parkstad geeft men aan te werken aan eenduidige definities.

Zo is er een verschil in definitie tussen zorgcoördinatie en procescoördinatie. Zorgcoördinatie is het casemanagement zelf, dat

wil zeggen feitelijk de zorg coördineren rond een probleemgeval, zie onderstaand kader.

Zorgcoördinatie richt zich op het afstemmen van alle hulp rond één gezin. Per gezin is één partij als zorgcoördinator actief. Verantwoordelijkheden zijn:

1. zorgdragen voor een gezamenlijk plan van aanpak (één gezin, één plan);
2. fungeren als centraal aanspreekpersoon voor hulpverleners;
3. informeren van procescoördinator CJG over voortgang van hulpverlening;
4. deelnemen aan casuïstiekoverleg CJG;
5. inschakelen van procescoördinator CJG bij gestageneerde hulpverlening
6. kennis hebben van de betrokkenheid van andere hulpverleners;
7. activiteiten van CJG-partijen op elkaar afstemmen.

De kernpartners CMWW, JGZ en GGD hebben eens in de 6 weken een algemeen overleg . Op dit overleg komen lopende zaken aan de orde en is ruimte voor intervisie. De backoffice is met behulp van de ZAT-structuur georganiseerd. Daaraan neemt ook een medewerker van BJZ deel. Via CMWW is ook de schuldhulpverlening betrokken.

Volgens de respondenten is er een goede en sluitende structuur voor de opvoed- en opgroei-ondersteuning in Brunssum. In 2011 zijn voor de CJG's in Parkstad de werkprocessen in de frontoffice (taxeren van de vraag in gesprek en schriftelijk, adviesgesprekken en doorverwijzing) en de backoffice (casusoverleg die in principe wordt gehouden, relatie tot andere zorgoverleggen en escalatiemodel) beschreven. Deze werkprocessen zijn ook opgenomen in de kadernota. Bij enkelvoudige problematiek neemt een van de CJG-partijen de aanpak op zich. Bij meervoudige problematiek wordt er (bilateraal) afgestemd over zorg en samenwerking tussen CJG-partijen. Bij meervoudig complexe problematiek vindt zorg- en procescoördinatie in de ZAT's plaats. Wanneer er daarbij sprake is van een acute probleemsituatie dan neemt BJZ het casemanagement over. Het CJG wordt daarna geïnformeerd over het verloop van de zorg.

Als het gaat om de niet-geïndiceerde zorg dan vindt de afstemming plaats in het ZAT 0-12 of in het ZAT in het voortgezet onderwijs. De zorgcoördinatie is belegd bij JGZ bij 0-4 jaar, en wordt aangewezen door de voorzitter van het ZAT of buurtnetwerk bij de leeftijd 4-18 jaar, en de coördinator van het Veiligheidshuis of Jongerenloket bij de leeftijd 18-23 jaar.²⁴ Deze afspraken zijn ook vastgelegd in het in

²⁴ Kadernota CJG Brunssum-Onderbanken, p. 15.

Parkstad vastgestelde document "1 Gezin, 1 Plan in Parkstad Limburg."

Als er een indicatie aanwezig is van BJZ, jeugdbescherming of jeugdreclassering dan neemt BJZ de zorgcoördinatie op zich. Bij een gezinsproblematiek kan de case opgepakt worden conform de nota 'Één gezin, één plan in Parkstad', waarin het opschalingsmodel daarvoor is beschreven.

De procescoördinator van het CJG ziet erop toe dat de afspraken worden nageleefd. Daarmee wordt een aantal procesaspecten gewaarborgd, zoals informatie-uitwisseling, multidisciplinaire casusoverleggen organiseren en voorzitten. Voor de procescoördinatie is 0,2 fte beschikbaar. De procescoördinator is in dienst van de gemeente, niet van het CJG, daar deze een samenwerkingsverband is en geen rechtspersoon.

6.3 Wat levert de samenwerking op

6.3.1 Beschikbaarheid van informatie

In juli 2010 is in opdracht van het toenmalige ministerie voor Jeugd en Gezin een basisset van twaalf indicatoren geformuleerd die de gemeenten kunnen gebruiken voor het monitoren van de CJG-vorming.²⁵ Het bijhouden van deze indicatoren is overigens niet verplicht opgelegd.

Basiset indicatoren effectiviteit CJG's

- Samenwerkingsafspraken in de regio met alle kernpartners zijn opgesteld waarin afspraken en werkprocessen op alle niveaus SMART geformuleerd staan (wie wat doet met de ketenpartners) die sluitende zorg tussen partners borgen.
- Het percentage ouders en jongeren dat aangeeft dat ze het CJG weet te vinden en weet wat ze er kan halen op het gebied van opgroeien en opvoeden.
- Het aantal en type bezoekers van het CJG.
- Het soort contacten dat met het CJG heeft plaatsgevonden.
- Het aantal en type vragen dat in het CJG, via alle kanalen, is gesteld.
- De gemiddelde kosten per productgroep van het CJG.
- Het aantal en soort signalen.

²⁵ *Onderzoek basisset indicatoren effectiviteit Centrum voor Jeugd en Gezin.* Deloitte, juli 2010. Deze basisset is opgesteld in opdracht van het Ministerie voor Jeugd en Gezin. Aan de totstandkoming is meegewerkt door Bureau Jeugdzorg, Integraal Toezicht Jeugdzaken, GGD Nederland, het Nederlands Jeugd Instituut, Actiz (koepel van zorgaanbieders), MOgroep Jeugdzorg (thans Jeugdzorg Nederland), wethouders, provincies, professionals bij CJG's en ZAT's. In opdracht van VWS werkt het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) thans aan een verduidelijking van deze indicatorenset en aan uitbreiding richting indicatoren voor maatschappelijke uitkomsten.

- Het aantal en soort toeleidingen naar verschillende vormen van hulp binnen en buiten het CJG.
- Het type ondersteuning (lokaal aanbod) dat in het CJG wordt aangeboden door het aantal vakdisciplines dat binnen het CJG werkzaam is.
- Het aantal jeugdigen en gezinnen waarvoor professionele zorgcoördinatie en één gezin, één plan is geregeld (casusregisseur, vanaf twee betrokken disciplines).
- De mate van tevredenheid (beleving) van jeugdigen en hun ouders over het CJG per product van het CJG.
- De mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren na ingezette ondersteuning in het CJG.

Binnen Parkstad zijn nog geen afspraken gemaakt over wat door het CJG geregistreerd wordt. Wat geregistreerd wordt verschilt per gemeente. Van de cases die bij het CJG in Brunssum binnen komen wordt weinig geregistreerd. De datum en de soort vraag van de cliënt wordt geregistreerd. Als een partner van het CJG de cliënt overneemt, dan wordt door deze partij ook naam en adresgegevens geregistreerd. In de kadernota stond als ambitie dat de tevredenheid van de cliënten gemonitord zou worden.²⁶ Dat is nog niet gerealiseerd.

Volgens de procescoördinator en de beleidsmedewerker zijn er voor Brunssum te weinig gevallen die bij het CJG binnen komen om daarover apart schriftelijk te rapporteren. In het overleg met de wethouder worden deze gegevens mondeling meegedeeld.

In onderstaande Tabel 4 zijn van een aantal indicatoren die zicht kunnen geven op het doelbereik van het CJG weergegeven en is aangegeven of het CJG deze registreert.

Tabel 4. Indicatoren CJG Parkstad

Indicatoren	Registratie
Percentage ouders en jongeren dat aangeeft dat ze het CJG weet te vinden en weet wat ze er kan halen op het gebied van opgroeien en opvoeden	(nog) niet
Aantal en type bezoekers van het CJG	wel
Soort contacten dat met het CJG heeft plaatsgevonden	wel
Aantal en type vragen dat in het CJG, via alle kanalen, is gesteld	wel
Mate van tevredenheid van jeugdigen en hun ouders.	(nog) niet
De mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren na ingezette ondersteuning in het CJG.	(nog) niet
Aantal en soort signalen.	(nog) niet
Mate van tevredenheid van burgers en hun ouders.	(nog) niet
De mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren na ingezette ondersteuning in het	(nog) niet

²⁶ Kadernota CJG Brunssum-Onderbanken, p. 7.

CJG.	
Aantal en soort toelidingen naar verschillende vormen van hulp binnen en buiten het CJG	wel
Aantal jeugdigen en gezinnen waarvoor professionele zorgcoördinatie en één gezin, één plan is geregeld (casusregisseur, vanaf twee betrokken disciplines)	wel, in Verwijs-index
Mate van tevredenheid van burgers en hun ouders	(nog) niet
De mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren na ingezette ondersteuning in het CJG.	(nog) niet

Registratie van de (multi)probleemgevallen is, volgens de geïnterviewden, alleen in de dossiers van de CJG-partners, niet bij het CJG zelf. De gegevens met betrekking tot de één gezin-één plan coördinatie van zorg is uit de Verwijsindex te halen. De instanties die bij de zorgcoördinatie betrokken zijn rapporteren zelf aan de gemeente. Dat heeft de rekenkamercommissie in het kader van dit onderzoek naar het CJG niet onderzocht. In de "Eindevaluatie Samenwerken voor Jeugd zo doen wij dat in Parkstad" (2011) wordt een nieuw wijze van monitoring aangekondigd. Deze is nog niet uitgewerkt.

De gegevens die in het CJG worden vastgelegd voldoen niet volledig aan de basisset zoals die in bovenstaand kader is weergegeven. Het CJG kan deze gegevens vooralsnog niet genereren. De gemeenteraad wordt dus ook niet geïnformeerd met behulp van de basisset indicatoren.

Samenwerking tussen de gemeenten in Parkstad

Alle respondenten geven aan de samenwerking in Parkstad op het dossier van jeugdbeleid en CJG als toegevoegde waarde te waarderen. Er is niet afgesproken om dezelfde actiepunten op jeugdbeleid te stroomlijnen en in alle gemeenten uit te voeren. Zo is de locatie en de bemensing van het CJG overal anders ingevuld, afhankelijk van de lokale situatie. De doelstellingen zijn overal dezelfde, maar de uitvoering kan per gemeente verschillen. Daar zit uiteraard ook lokale politieke keuzen in verweven.

Een voordeel van samenwerking is dat men niet steeds het wiel hoeft uit te vinden en van elkaars ervaringen kan leren. Een van de procescoördinatoren geeft aan dat afgesproken is dat niet alle methoden die op verschillende plekken worden ontwikkeld meteen worden gestroomlijnd. Pas als over een jaar of 2 blijkt dat een

gemeente een gouden keuze gemaakt heeft, dan wordt deze geëxporteerd naar de andere gemeenten.

Samenwerking biedt veel voordelen. Een van de beleids-medewerkers geeft aan dat samenwerking ook vertragend kan werken, zoals bijvoorbeeld het wachten van PR-activiteiten totdat de laatste CJG-locatie in Parkstad is gerealiseerd. Uiteindelijk wegen de respondenten de vele voordelen zwaarder dan dit enkele nadeel.

6.3.2 Doelbereiking CJG

Uit de beschikbare informatie kan het volgende worden afgeleid over de mate van doelbereiking van het CJG in de gemeente Brunssum.

In de "Eindevaluatie Samenwerken voor Jeugd zo doen wij dat in Parkstad" (2011) wordt geconcludeerd dat het instellen van een Regiegroep Jeugd in Parkstad en de uitvoering van het implementatieplan een positief effect heeft gehad op een aantal processen binnen Parkstad. Zo is er meer samenhang ontstaan tussen de verschillende gemeenten, weten instellingen elkaar beter te vinden en zijn er afspraken gemaakt op het gebied van zorg- en procescoördinatie. De tijd is echter te kort om hier al de vruchten van te kunnen plukken stelt men, want een aantal van die belangrijke ontwikkelingen die er echt voor gaan zorgen dat er geen kind meer tussen wal en schip valt, staan nog in de beginfase. Het continueren van de Regiegroep Jeugd wordt in dit licht gezien als een voorwaarde voor doorontwikkeling en verankering, ook gezien de ontwikkelingen binnen de jeugdzorg die er aan staan te komen. Twee belangrijke aanbevelingen betroffen het investeren in scholing op de gebieden vroegsignalering en systemisch werken, en het aangaan van samenwerking met de keten rondom volwassenen.

De rekenkamercommissie erkent dat het in 2011 inderdaad nog te vroeg is om duidelijk op het doelbereik effecten van het CJG te zien, zoals op het gebied van vroegtijdig signaleren van problemen bij opgroeien en opvoeden, vermindering van de problematieken en coördinatie van zorg. De voorwaarden zijn gecreëerd, waaronder een inlooppunt, samenwerkingsafspraken in een netwerkorganisatie en regievoering door de gemeente.

Een van de procescoördinatoren gaf aan dat de samenwerking de meerwaarde is van het CJG. Professionals komen nu verder in een case omdat zij uitgenodigd worden om over de eigen schutting heen

te kijken. De zorgverleners moeten in principe iedere vraag kunnen beantwoorden of weten wie dat wel kan en zorgen dat de vraag daar terecht komt, volgens de procescoördinator.

Inlooppunt, vroegtijdig signaleren

Zoals hiervoor al aangegeven worden geen gegevens over type bezoekers, het soort contact en type vragen die bij het CKG binnenkomen schriftelijk geregistreerd. Volgens de beleidsmedewerker en procescoördinator zijn deze aantallen te gering om te registreren en behoren de vragen die bij de ZAT's en andere partners binnen komen eigenlijk ook tot de caseload van het CJG.

Er komen volgens een van de procescoördinatoren via de vindplaatsen duizenden vragen per jaar binnen, alleen heel beperkt als gevolg van het feit dat mensen op de fysieke locatie van de CJG binnen lopen. Dat is te zien in Tabel 5, een tabel die de procescoördinator op verzoek van de rekenkamercommissie heeft vervaardigd over 2010.

Tabel 5. Aantallen cases binnen gekomen bij de partners van het CJG in Brunssum, 2010.

Partners	2010
Maatschappelijk werk	24
Consultatiebureau	1898
GGD JGZ/Meander	niet beschikbaar
Inlooppunt CJG	14
Totaal	1936

Zoals eerder aangegeven is vanuit het CJG geen zicht op het percentage ouders en jongeren dat aangeeft dat ze het CJG weet te vinden en weet wat ze er kan halen op het gebied van opgroeien en opvoeden. De mate van tevredenheid van jeugdigen en hun ouders en mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren na ondersteuning in het CJG is ook niet bekend. Dit zijn indicatoren die een zicht geven op het doelbereik van het CJG.

Sluitende aanpak / coördinatie van zorg

Het CJG in Brunssum houdt wel bij welke aantallen voor coördinatie van zorg worden doorverwezen. De vraag of dit door de komst van het CJG meer zijn dan voorheen is niet te beantwoorden, daar er geen vergelijkingsgegevens zijn. Het aantal jeugdigen en gezinnen waarvoor coördinatie van zorg is geregeld in de gemeente Brunssum wordt bijgehouden in de Verwijsindex en bij de partners die de zorgcoördinatie uitvoeren. Deze heeft de rekenkamercommissie in

het kader van het onderzoek naar de vorming van het CJG niet onderzocht.

6.4 Knel- en verbeterpunten inzake doelbereiking

In deze paragraaf beschrijft de rekenkamercommissie de belangrijkste en opvallendste knelpunten bij het functioneren van het CJG in gemeente Brunssum. Uit eerder onderzoek²⁷ blijken knelpunten zich voor te doen op de inloofunctie van het CJG, afstemming met betrekking tot de informatievoorziening met betrekking tot de coördinatie van zorg of de schakels met Bureau Jeugdzorg of de ZAT's.

Bij het inlooppunt en telefonisch spreekuur van het CJG is nog niet heel veel drukte te constateren. De rekenkamercommissie constateert dat bij de bekendheid van het CJG een knelpunt ligt. Dat zal wellicht veranderen, vanaf het moment dat de website van het CJG in de lucht is gegaan, derde kwartaal 2011. Of van daaruit al meer aanloop is gerealiseerd is nog niet bekend.

De rekenkamercommissie constateert dat vanuit het CJG geen zicht is op het percentage ouders en jongeren in Brunssum dat aangeeft dat ze het CJG weet te vinden en weet wat ze er kan halen op het gebied van opgroeien en opvoeden, mate van tevredenheid van jeugdigen en hun ouders en mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren na ingezette ondersteuning in het CJG.

Sommige respondenten zien de bezuinigingen als een mogelijke dreiging voor de samenwerking. De tendens dat iedere gemeente en iedere partner zich op zijn eigen terrein terugtrekt, kan een drempel voor samenwerking opwerpen. Respondenten zien het als een uitdaging de samenwerking op het gebied van de jeugdzorg gestalte te blijven geven.

²⁷ Jeugd en Gezin (2010). *Lessen en ervaringen betreffende aansluiting Centrum Jeugd en Gezin en Bureau Jeugdzorg, "Opvoeden in de buurt"*, april 2010. Bijlage bij kamerstuk 31001, nr. 91; Regioplan (2010). *De CJG-vorming begin 2010*. Bijlage bij kamerstuk 31001, nr. 91; Alares (2009). *Digitaal geschakeld; Inventarisatie van de informatievoorziening binnen de Centra voor Jeugd en Gezin*; Deloitte (2010?). *Samenwerken in Centra voor Jeugd en Gezin*; VNG (2009). *Centra voor Jeugd en Gezin en regionale samenwerking; een verkenning van vier regionale samenwerkingsverbanden*.

Ook ziet een van de respondenten de kwaliteit van de intake en bespreking van de casussen als een knelpunt. Er zou iemand van minstens Hbo-niveau bij betrokken moeten zijn. Zeker met het oog op de toekomst, waarbij veel taken van de jeugdzorg naar gemeenten toe gaan, moet de intake en diagnose van de problematiek goed ingeregeld worden. Dat belang wordt ingezien en de CJG's in Parkstad zijn bezig met het ontwikkelen van een eenduidige intakeinstrument.

6.5 Samenvatting

Onder regie van de gemeenten in Parkstad is een zorgcoördinatie-model tot stand gekomen (één gezin, één plan), waarin het CJG via de netwerkfunctie de rol heeft van (vroeg)signalering en doorgeleiding bij zware (multi)probleemgevallen. De gemeente zorgt via de procescoördinator dat er een beslissing wordt genomen over wie wanneer (escalatiemodel) verantwoordelijk is voor de zorgcoördinatie.

De gemeente heeft nog onvoldoende gegevens beschikbaar over de doelbereiking van het CJG. Bijvoorbeeld, de mate waarin jongeren en ouders vermindering van de problematiek ervaart naar aanleiding van de interventie van het CJG of In de verwijsindex, dus los van het CJG, wordt de zorgcoördinatie bijgehouden. Het CJG heeft niet alle gegevens uit de Basisset prestatieindicatoren CJG beschikbaar. In Parkstad wordt gewerkt aan een nieuwe opzet van de monitoring. De vraag is of alle indicatoren om het doelbereik van het CJG en de coördinatie van zorg adequaat in beeld te brengen daarin worden meegenomen. De gemeente legt over de coördinatie van zorg, en over de ontwikkelingen of doelbereik van het CJG nog onvoldoende verantwoording over af aan de Gemeenteraad.

Er zijn indicaties, met name uit de interviews, die erop duiden dat het CJG in Brunssum binnen de afgesproken tijd met de beschikbare mensen en middelen de gestelde doelen bereikt heeft. De indicaties wijzen erop dat risicogroepen tijdig bereikt worden en dat jongeren en hun ouders met een gebundeld en samenhangend zorgaanbod (één gezin, één plan) sneller en beter geholpen worden.

Er zijn geen harde bewijzen voor gevonden in registratie van aantallen binnen de doelgroepen die bereikt worden of afname in de (ervaren) problematiek, maar de indicaties wijzen erop dat risicogroepen tijdig bereikt worden en dat jongeren en hun ouders

met een gebundeld en samenhangend zorgaanbod (één gezin, één plan) sneller en beter geholpen worden.

Een mogelijk knelpunt inzake het doelbereik die de rekenkamer-commissie signaleert liggen onder andere op het vlak van de bekendheid bij de doelgroepen en PR..

Bijlage 1 Onderzoeksvragen

5. *Welke aspecten spelen er in de gemeente rond jeugd en jeugdbeleid?*
 - a. Hoe is het gesteld met de jeugd in de gemeente?
 - b. Welke doelstellingen en prioriteiten heeft de gemeente in het jeugdbeleid?
6. *Wat moet een CJG opleveren en wat doet de gemeente daarvoor?*
 - a. Welke beleidsambitie(s) heeft de gemeente met de vorming van het CJG? Is duidelijk hoe en wat het CJG moet bijdragen aan het bredere jeugdbeleid van de gemeente? Sluit de ambitie van de gemeente aan bij het Beleidsprogramma *Alle kansen voor kinderen* en bij de (voorgestane) wet- en regelgeving en zijn ze toetsbaar (SMART-C) geformuleerd?
 - b. Op welke wijze voert de gemeente regie op de ontwikkeling en invulling van het CJG? Wordt daarbij voldaan aan de eisen voor de invulling van de regierol?
 - c. Heeft de gemeente – in het kader van de beleidsvoorbereiding CJG of in het kader van het brede jeugdbeleid – de uitgangssituatie geanalyseerd en is in dat verband aandacht besteed aan de volgende aspecten:
 - bestaand aanbod aan voorzieningen en activiteiten
 - behoeften en wensen van de doelgroep
 - behoeften en wensen van professionals
 - de benodigde mensen en middelen
 - d. Op welke wijze is het CJG toegankelijk (fysiek of virtueel); is sprake van ‘toegankelijk’ en ‘laagdrempelig’?
 - e. Welke ketenpartners werken samen in het CJG?
 - f. Welk aanbod aan voorzieningen en activiteiten wil de gemeente realiseren bij het CJG? Welk aanbod is inmiddels gerealiseerd? Wordt met dit beoogde aanbod voorzien in de functies en voorzieningen uit het basismodel CJG?
 - g. Welke financierings- en prestatieafspraken heeft de gemeente gemaakt met de ketenpartner(s)? Worden afspraken nageleefd?
 - h. Hoe verhoudt de gemeente zich op bovengenoemde punten tot de andere gemeenten die aan het onderzoek deelnemen?
7. *Wat kost een CJG en hoe is de financiering geregeld?*
 - a. Welk deel van de *Brede Doeluitkering CJG* benut de gemeente voor de inrichting van het CJG?
 - b. Hoeveel geld uit eigen middelen (gemeentefonds, subsidies) zet de gemeente in voor de inrichting van het CJG en/of voor de taken die worden verricht binnen het CJG? Betrek hierbij

- ook mogelijke middelen uit de AWBZ (jeugd GGZ) of middelen van de Provincie (Bureau Jeugdzorg).
- c. Wat kost het CJG per inwoner van de gemeente?
 - d. Hoe verhoudt de gemeente zich op bovengenoemde punten tot de andere gemeenten die aan het onderzoek deelnemen?
8. *Wat houdt de samenwerking in het CJG in en wat levert de samenwerking op?*
- a. Hoe ver gaat de organisatorische samenwerking binnen het CJG? Wordt gebruik gemaakt van de Verwijsindex Risicjongeren en het Elektronisch Kinddossier?
 - b. Hoe wordt door het CJG vorm gegeven aan de sluitende aanpak/zorgcoördinatie (één gezin, één plan)? Heeft de gemeente met de partners afspraken gemaakt over het realiseren daarvan?
 - c. Hoe werkt het CJG samen met het onderwijsveld en met de geïndiceerde Jeugdzorg?
 - d. Hoe vaak en met welke informatie moeten de CJG-partner(s) zich verantwoorden naar de gemeente en wat doet de gemeente met deze informatie? Ziet het CJG mogelijkheden om de informatie uit de *basisset indicatoren effectiviteit CJG* te genereren?
 - e. Welke informatie is beschikbaar (of voorzien) over de efficiency en/of doeltreffendheid van het CJG (bijvoorbeeld registraties, cliëntenonderzoek, eenmalig onderzoek)? Wat kan uit deze informatie worden afgeleid over de doelbereiking van het CJG?
 - f. Hoe denken burgers in de gemeente over het functioneren van het CJG? Wat gaat goed en wat kan beter?
 - g. Welke succes- en faalfactoren ervaren gemeente en professionals bij de vorming en in het functioneren van het CJG?
 - h. Hoe verhoudt de gemeente zich op bovengenoemde punten tot de andere gemeenten die aan het onderzoek deelnemen?

Bijlage 2 Verantwoordelijkheden en regie

Verantwoordelijkheid van het Rijk

- Onder de verantwoordelijkheid van de bewindspersonen van VWS valt het zorg dragen voor een kader (voorheen systeem) waarbinnen kinderen in Nederland gezond kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige en maatschappelijk betrokken burgers.
- Op grond van de Wet op de jeugdzorg (Wjz) zijn de ministers voor VWS en van Justitie²⁸ gezamenlijk verantwoordelijk voor het stelsel dat een toegankelijk, passend en samenhangend zorg- en voorzieningenaanbod voor jongeren met (ernstige) opgroei- en opvoedproblemen en hun ouders mogelijk moet maken.
- De minister van VWS is verantwoordelijk voor het vaststellen van het Basistakenpakket jeugdgezondheidszorg (uitgewerkt in het Besluit publieke gezondheid).

Verantwoordelijkheid van de provincie

- Provincies zijn op basis van de Wjz verantwoordelijk voor de kwaliteit, de planning en de financiering van de geïndiceerde jeugdzorg in hun regio. Zij moeten zorgen voor voldoende zorgaanbod om invulling te geven aan het recht op zorgaanbod en voor een goed werkend Bureau jeugdzorg. De rol van gemeenten is aanvullend en preventief.

Verantwoordelijkheid van de gemeente

- Gemeenten zijn op grond van (artikel 5 van) de Wet publieke gezondheid (Wpg) verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). De Wpg stelt de randvoorwaarden voor de uitvoering van de JGZ door de consultatiebureaus en de GGD'en. De JGZ heeft als doel het bevorderen, beschermen en beveiligen van de gezondheid en de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen in de leeftijd van 0 tot 19 jaar.
- Gemeenten zijn ook verantwoordelijk voor het lokale jeugdwelzijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Wmo bevat de wettelijke verplichting om de in deze wet omschreven vijf functies van de opvoedings- en opgroei-ondersteuning, benoemd in prestatieveld twee, te realiseren (zie § 4.3.3). Deze taken moeten met elkaar verbonden worden via de CJG's. Daartoe is op 15 juni 2009 door de voormalige minister voor Jeugd en Gezin een voorstel van wet aan de Tweede Kamer aangeboden, houdende wijziging van de Wjz in verband met het opnemen van een gemeentelijke

²⁸ De minister van Justitie is vooral verantwoordelijk voor jeugdreclassering en justitiële jeugdinrichtingen.

verantwoordelijkheid voor de jeugdketen.²⁹ Dit voorstel van wet komt voort uit twee beleidsvoornemens van het kabinet. Ten eerste betreft dit het geven van meer aandacht aan preventieve ondersteuning van jeugdigen en gezinnen. Om dit te realiseren krijgen gemeenten de plicht zorg te dragen voor de totstandkoming van CJG's. Ten tweede dient er een betere samenwerking binnen de jeugdketen te komen om ervoor te zorgen dat een jeugdige zich goed kan ontwikkelen dan wel om in actie te komen als er signalen zijn dat een kind of gezin in de problemen verkeerd of dreigt te geraken. Daarom krijgen gemeenten met dit voorstel van wet ook de taak om hierop regie te voeren (zie hierna). Ten derde krijgt de burgemeester de bevoegdheid om in een individueel geval de instelling aan te wijzen die met de coördinatie van zorg wordt belast. Ten tijde van het schrijven van deze dummy NVB ligt dit wetsvoorstel nog ter verdere behandeling voor bij de Tweede Kamer.

Wat houdt de gemeentelijke regie op de jeugdketen in

In de regierol van gemeenten op het tot stand brengen van een lokale jeugdketen worden door de minister voor Jeugd en Gezin twee aspecten onderscheiden:³⁰

1. Realiseren van sluitende afspraken tussen partijen uit de jeugdketen

Van gemeenten wordt verwacht dat zij regie voeren om te voorkomen dat ouders en kinderen van het kastje naar de muur gestuurd worden of geconfronteerd worden met hulpverleners die van elkaars bestaan niet op de hoogte zijn. De gemeente moet met de kernpartners schriftelijke vastgelegde afspraken maken over samenwerken, ieders inzet, de werkwijze en de te bereiken doelen.

2. Tot stand brengen van 'één gezin, één plan' door middel van zorgcoördinatie

Als meerdere partijen zorg en ondersteuning leveren binnen hetzelfde gezin, moet deze zorg en ondersteuning op elkaar worden afgestemd om te komen tot 'één gezin, één plan'. Coördinatie van zorg is de functie, die de afstemming en uitvoering van alle hulp en zorg verplichtend regelt voor en met gezinnen en zorgaanbieders (definitie van het Nederlands Jeugdinstituut). De rol van de gemeente bestaat eruit dat zij ervoor zorgt dat er een beslissing wordt genomen over wie verantwoordelijk is voor de coördinatie van zorg. De gemeente kan de taak zorgcoördinatie door een ambtenaar laten uitvoeren, positioneren bij één instelling betrokken bij het CJG of een systeem ontwerpen om de zorgcoördinatie toe te wijzen aan de voor de casus meest vanzelfsprekend betrokken partij binnen het

²⁹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2008-2009, 31 977, nrs. 1-2.

³⁰ Circulaire van 24 januari 2008 (DJB/APJB-2820163).

hulpverlenings-netwerk. Dit betreft de niet-geïndiceerde zorg. Indien er sprake is van geïndiceerde jeugdzorg of een ondertoezichtstelling zijn de Bureaus Jeugdzorg vanuit de Wjz verantwoordelijk voor de zorgcoördinatie (casemanagement, gezinsvoogdij). Over de zorg kunnen hulpverleners onderling van mening verschillen. In de afspraken moet daarom een *escalatiemodel* opgenomen worden, waardoor het overschakelen naar een besluitvormingniveau waar een knoop kan worden doorgehakt is geborgd. De gemeente is uiteindelijk verantwoordelijk voor het doorhakken van de knoop.

Bijlage 3 Begrippen en afkortingen

Begrippen

Clïënt	Kinderen, ouders, gezinnen, opvoeders die (fysiek of digitaal) in contact komen met een CJG-medewerker, dan wel op andere wijze gebruik maken van diensten van het CJG.
Jeugdgezondheidszorg	Preventieve gezondheidszorg, gericht op de veilige en gezonde groei en ontwikkeling van kinderen van 0-19 jaar ter voorkoming van gezondheidsdreigingen.
Keten	Een aaneenschakeling van (logistieke) processen tussen autonome organisaties. Vaak wordt ook gesproken van een netwerk.
Ketenpartners	Alle instanties die in een gemeente aanwezig zijn en deel uitmaken van het basismodel CJG.
Schakel	De functie tussen disciplines die zorgt voor doorverwijzing, in het geval de beantwoording van een vraag/behoefte van een kind, jeugdige of het gezin niet meer binnen de verantwoordelijkheid van de behandelende discipline valt.
Signalering	Het herkennen van kinderen/jeugdigen/gezinnen die in aanmerking komen voor het afnemen van het aanbod van het CJG of jeugdzorg.
'Triple P'	Triple P staat voor positief pedagogisch programma. Het oorspronkelijk Australische programma voor opvoedingsondersteuning is bedoeld voor ouders met kinderen van 0 tot 16 jaar. Triple P is een laagdrempelig, integraal programma met als doel (ernstige) emotionele en gedragsproblemen bij kinderen te voorkomen door het bevorderen van competent ouderschap.
Zorg- en Adviesteams	In een Zorg- en Adviesteam werken professionals en scholen samen om problemen van kinderen en jeugdigen vroeg te signaleren, te bespreken en passende hulp in te schakelen.
Zorgcoördinatie	De functie, die de afstemming en uitvoering van alle hulp en zorg verplichtend regelt voor en met gezinnen en zorgaanbieders

Afkortingen

AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
BJZ	Bureau Jeugdzorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
ZAT	Zorg en Adviesteam

Bijlage 4 Normenkader

Normenkader

Bij de oordeelsvorming worden de volgende normen gehanteerd. De normen zijn ontleend aan de afspraken over verantwoordelijkheden en regie (zie bijlage 2) en aan algemene inzichten over goed bestuur.

Normen voor beleidsvoorbereiding door de gemeente

- De beleidsdoelen van de gemeente zijn in overeenstemming met de landelijke ambities, die – in afwachting van wetgeving – zijn neergelegd in het basismodel CJG.
- Het beleid sluit aan op de behoeften en problemen van kinderen en jeugdigen en hun ouders. Om dat te bereiken heeft de gemeente de startsituatie in kaart gebracht.
- De beleidsdoelen zijn SMART-C geformuleerd.
- De ambities van het beleid van de gemeente moeten te realiseren zijn binnen de afgesproken tijd met de beschikbare mensen en middelen. Dit is onderwerp geweest in de beleidsvoorbereiding.
- Het CJG wordt volgens het Basismodel CJG ingericht en gerealiseerd: dat wil zeggen dat (a) het Basispakket JGZ een centrale functie heeft in het CJG, (b) 5 Wmo functies een centrale rol hebben in het CJG (informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg), (c) vanuit het CJG afstemming plaatsvindt met BJz en het onderwijs (met name via de ZAT's) en (d) er een fysiek inlooppunt in de gemeente is.

Normen voor invulling van de regierol door de gemeente

- De gemeente heeft de regiefunctie helder belegd; vanuit deze functie worden de contacten onderhouden binnen het gemeentelijk apparaat (op bestuurlijk en met aanpalende afdelingen binnen de gemeente) en met het CJG.
- Onder regie van de gemeente komen sluitende afspraken tussen kernpartners uit de jeugdketen tot stand; met de ketenpartners zijn schriftelijk vastgelegde afspraken gemaakt over samenwerken, ieders inzet, de werkwijze en de te bereiken doelen;
- Onder regie van de gemeente komt zorgcoördinatie tot stand (één gezin, één plan); de gemeente heeft ervoor gezorgd dát er een beslissing wordt genomen over wie verantwoordelijk is voor de coördinatie van zorg.
- Via regelmatige evaluaties / terugblikken wordt bekeken of er nog gewerkt wordt conform de ambities; zo nodig wordt bijgestuurd.

Normen voor doelbereiking

- Eind 2011 heeft elke gemeente tenminste één (fysiek) CJG.
- Het CJG functioneert als een laagdrempelige voorziening waarin de vijf functies uit het basismodel worden aangeboden. Met een gebundeld en samenhangend zorgaanbod (één gezin, één plan) worden jongeren en hun ouders sneller en beter geholpen en worden risicogroepen tijdig bereikt.
- Vergelijkbaar geformuleerde norm voor eventuele gemeentelijke doelstellingen

Normen voor verantwoordingsinformatie en beleidsinformatie

- De gemeente legt op een deugdelijk en transparant wijze verantwoording af over de besteding van middelen uit de Brede doeluitkering CJG.
- De indicatoren voor het meten van de effectiviteit van CJG's zijn zodanig gekozen dat zij (ex-ante beoordeeld) een betrouwbaar en valide beeld van doelbereiking van het CJG leveren.

Bijlage 5 Visiedocument

Ambities in Visiedocument op de bestuurs-, informatie- en zorgketen (Visiedocument, p. 7) :

Bestuursketen:

- Instellen bestuurlijke Regiegroep;
- Regionale samenwerking bij het opzetten van Centra voor Jeugd en Gezin.

Informatieketen:

- Invoering Verwijsindex in de regio volgens één systematiek;
- Organiseren regievoering en doorzettingsmacht op uitvoerend niveau.

Zorgketen:

- Vroegtijdig signaleren van alle risicokinderen vanaf de geboorte;
- Vermindering achterstanden in het onderwijs;
- Realiseren multidisciplinaire zorgstructuren in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het MBO;
- Realiseren van één loket voor indicatiestelling in het onderwijs;
- Verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters;
- Maatwerktrajecten voor jeugdige werklozen, zwerfjongeren en veelplegers;
- Voorkomen wachtlijsten in de geïndiceerde jeugdzorg.

Realisatie van het CJG :

Samenwerking :

A. Inlooppunt informatie en advies. Uitgangspunten bij dit thema zijn:

- Het inrichten van een virtueel CJG voor de regio Parkstad, waar een doorleiding plaats vindt naar de afzonderlijke gemeenten van de regio;
- Het ontwerpen en implementeren van een regionaal instrument voor de intake;
- Het CJG heeft een laagdrempelig karakter. Het is niet de bedoeling dat het gezien wordt als een probleemcentrum, waar alleen jeugdigen en gezinnen komen die onder de noemer “probleemgezinnen” vallen. Het CJG heeft een veel bredere doelstelling en wil faciliterend zijn voor alle jeugdigen en gezinnen die zorgvragen hebben.

B. Opvoed en opgroei praktijken. Uitgangspunten bij dit thema zijn:

- Processen en informatiestromen voor Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DDJGZ) regionaal uitwerken en uitzetten;
- Steun bieden bij opgroei en opvoeding van kinderen.

C. Sluitende aanpak. Uitgangspunten bij dit thema zijn:

- Cliëntenstromen samenvoegen in fysieke locatie, indien nodig regionaal afstemmen;
- Regionale protocollen voor registratie, dossierbewaking en dossiereigenaar, verwijzing;
- Regionale zorg- en procescoördinatie;
- Werkafspraken samenwerkingsverband CJG regionaal werkbaar houden (praktisch oogpunt);
- Managementinformatie regionaal bekend maken.

Prestatieindicatoren ambities Eindevaluatie implementatieplan
(Eindevaluatie Implementatieplan, januari 2011, p. 9-14)

Bestuursketen :

1. Instellen Regiegroep met opdracht / taken en bijbehorende werkgroepen
2. In de regio Parkstad worden Centra voor Jeugd en Gezin ontwikkeld die minimaal dezelfde basisfuncties hebben en een eenduidige werkwijze hanteren

Informatieketen

3. Invoeren pilot verwijsindex Heerlen
4. Invoeren verwijsindex in heel Parkstad volgens één systematiek
5. 100% regievoering bij twee of meer risicomeldingen voor dezelfde jeugdige
6. Afstemming van de verwijsindex met het Elektronisch Kinddossier en het Elektronisch leerlingvolgsysteem, afhankelijk van landelijke richtlijnen hierover.
7. Jaarlijkse monitoring van de resultaatsafspraken en actualisatie van de stand van zaken jeugdigen in Parkstad Limburg

Zorgketen

8. 100% van 0-4 jarigen is in beeld bij de jeugdgezondheidszorg en wordt actief benaderd.
9. Uitbreiding Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) naar een tweetal buurten in Heerlen, en een toename van deelnemers VVE -programma 's in Kerkrade, Brunssum, Landgraaf en Heerlen, waarvan ca. 160 in Heerlen in 2009.
10. Inrichten minimaal 2 schakelklassen in Heerlen in 2009
11. Toename van 25% gemelde leerlingen in 2008/2009 t.o.v. schooljaar 2006-2007.
12. Het realiseren van een multidisciplinaire zorgstructuur voor alle scholen in het P.O., het V.O. in het MBO, zodat alle risicoleerlingen kunnen worden besproken.
13. Alle thuiszitters worden besproken en worden binnen drie maanden in het onderwijs en/of eventueel in de hulpverlening geplaatst.
14. Integrale veiligheidsarrangementen voor minimaal 8 scholen

15. Het realiseren van één loket voor indicatiestelling, waarin de bestaande indicatiecommissies worden opgenomen.
16. Een afname van het % jongeren tot 16 jaar dat alcohol gebruikt
17. 40% vermindering VSV-ers in schooljaar 2010-2011 t.o.v. schooljaar 2005/2006 (10% per jaar vanaf schooljaar 2007/2008)
18. Invoering "Bewust Aanwezig op School" (BAS)- methodiek op alle scholen voor voortgezet onderwijs
19. Uitstroom van ca. 230 jongeren uit uitkering per jaar in Heerlen
20. Alle jongeren uit Parkstad van 17 t/m 25 jaar zonder startkwalificatie die zich melden bij het CWI krijgen een maatwerktraject aangeboden richting school, werk, zorg of een combinatie daarvan.
21. Daling van het aantal zwervjongeren dat meer dan een half jaar in de opvang zit van 38% in 2005 naar 20% in 2009
22. Een integraal traject voor iedere dakloze zwervjongere op het gebied van wonen, inkomen, lichamelijke en geestelijke gezondheid, werk en dagbesteding, veiligheid en sociaal netwerk
23. Minimaal 80% van de jeugdige veelplegers krijgt een aanbod in 2009
24. 100% van de aangeboden trajecten wordt afgerond
25. Geen jongere hoeft langer dan 9 weken te wachten op geïndiceerde Jeugdzorg
26. Het aantal wachtenden op geïndiceerde jeugdzorg langer dan 6 weken, wordt met 1/3 teruggebracht t.o.v. 2008
27. Afspraken maken over: aansluiting preventieve zorg / curatieve zorg voortzetting van zorg na het 18e levensjaar
28. Beoordeling of het aantal en soort samenwerkingsverbanden binnen Parkstad Limburg aanpassing behoeft

Bijlage 6. Literatuurlijst

Algemeen

1 Gezin 1 Plan binnen Parkstad Limburg, uitvoeringsnotitie coördinatie van zorg, vs 1, CJG, Parkstad Limburg. (zonder datum)

Aanpak implementatie gezamenlijke visie, Regiogemeenten Parkstad Limburg, juli 2010.

Eindevaluatie implementatieplan "samenwerken voor jeugd, zo doen we dat in Parkstad", januari 2011.

Herijking Overlegstructuren Parkstad Limburg, november 2010.

Implementatieplan "Samenwerken voor jeugd, zo doen wij dat in Parkstad, Heerlen 2008.

Visiedocument CJG Parkstad Limburg, september 2009.

Werkprocessen in het CJG – Parkstad, juni 2011, conceptversie.

Brunssum

Kadernota CJG Brunssum – Onderbanken, Ontwikkelingen en visie binnen gemeentelijke en regionale kaders, maart 2010.

Jeugd in perspectief, nota jeugdbeleid (versie 10-3-2008)

Samenwerkingsovereenkomst centrum voor Jeugd en Gezin, Brunssum-Onderbanken (versie 12 juli 2010).

Bijlage 7. Reactie College

 gemeente Brunssum <i>P.J.W. de Boer</i> <i>Beleid en strategie</i>	
Rekenkamercommissie Brunssum T.a.v. de voorzitter, de heer E. Lemmens Postbus 200 6400 AE Heerlen	
Postadres Postbus 250 6440 AG Brunssum Bezoekadres Bestuurscentrum Lindeplein 1 Telefoon (045) 5278555 Fax (045) 5259879 E-mail Gemeente@brunssum.nl Internet http://www.brunssum.nl Bank BNG nr. 28.50.01.523 t.n.v. Gemeente Brunssum	
Datum	30 oktober 2012
Uw brief van	6 juli 2012
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	367603
Bijlage(n)	
Onderwerp	Bestuurlijke reactie rapport "Invoering Centrum voor Jeugd en Gezin Brunssum"

Geachte heer Lemmens,

Wij hebben het conceptrapport "Invoering Centrum voor Jeugd en Gezin Brunssum" van u ontvangen, met het verzoek om u de bestuurlijke zienswijze op dit rapport te doen toekomen.

Wij zijn, evenals onze ambtenaren, verheugd op basis van het rapport te kunnen concluderen, dat de rekenkamercommissie overwegend positief is over hetgeen is onderzocht in het kader van het Brunssums jeugdbeleid, de rol en functie van het CJG, de financiering van het CJG en de samenwerking en prestaties.

De totale looptijd van het onderzoek vanaf de start tot aan de feitelijke rapportage is bijna één jaar geweest. Dit heeft als consequentie dat een aantal van de bevindingen van de rekenkamercommissie inmiddels ingehaald zijn door actuele ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen kunt u terug vinden in de wijze waarop wij de door de rekenkamer uitgebrachte aanbevelingen zullen opvolgen.

In de bijlage bij dit schrijven hebben wij onze bestuurlijke reactie per aanbeveling opgenomen. U kunt deze reactie integraal in het definitieve rapport opnemen.

Wij vertrouwen u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

Bijlage behorende bij schrijven d.d. 30 oktober 2012 inzake bestuurlijke reactie op rekenkamerrapport "Invoering Centrum voor Jeugd en Gezin Brunssum".

Uw rekenkamercommissie geeft in de concept-rapportage de volgende aanbevelingen. Per aanbeveling is onze bestuurlijke reactie opgenomen.

- 1. Geeft het College de opdracht alle ambities en doelen met betrekking tot het CJG in Brunssum SMART te formuleren, met behulp van de ervaringsgegevens die er reeds zijn. De Basisset Prestatie-indicatoren CJG kan als uitgangspunt dienen. Let daarbij specifiek op de bekendheid van het CJG bij de doelgroepen, dat is een kritieke factor.*

In Parkstad Limburg is en wordt met betrekking tot de CJG-ontwikkeling met name geïnvesteerd in het versterken van de jeugdketen door samen met alle instellingen knelpunten in de samenwerking op te heffen. Om dit te bereiken is er de afgelopen jaren met betrekking tot de CJG-ontwikkeling veel geïnvesteerd: ontwikkeling van een gezamenlijke visie, eenheid van taal, gezamenlijke instrumentaria zoals de Verwijsindex Parkstad, er wordt geïnvesteerd in gezamenlijke intake, een gezamenlijke website, gezamenlijke methodiek voor coördinatie van zorg en opvoedondersteuning. De implementatie van deze ontwikkelingen is op dit moment nog in volle gang. Steeds meer instellingen in Parkstad Limburg zijn aan de slag om de afspraken welke de gemeenten gezamenlijk hebben gemaakt, te verankeren in hun dagelijkse werkwijze. Het is moeilijk om al deze ontwikkelingen heel concreet en daarmee SMART te formuleren. Toch is hier onlangs een start mee gemaakt in het uitvoeringsprogramma van de Jeugdagenda Parkstad. Dit uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks in Parkstad Limburg vastgesteld en bevat concrete doelstellingen op diverse terreinen. Als nulmeting hiervoor wordt het jongerenonderzoek dat in 2012 is uitgevoerd onder een grote groep jongeren uit Parkstad gebruikt. Op deze manier kunnen concrete doelstellingen worden in termen als het terugdringen van bepaalde problematieken met een bepaald percentage.

Op lokaal niveau is het SMART formuleren van doelstellingen met betrekking tot het CJG reeds gebeurd in het meetbaar formuleren van doelen in de programmabegroting 2012 en 2013. Daarnaast zullen in een toekomstige nieuwe nota jeugdbeleid SMART geformuleerde doelstellingen met betrekking tot het CJG worden opgenomen.

- 2. Geeft het College de opdracht mee te werken aan de eenduidige monitoring van de prestaties van het CJG op Parkstadniveau, zodat een betrouwbare en valide verantwoording op het doelbereik kan worden afgelegd. Ook hierbij kan de Basisset Prestatie-indicatoren CJG als uitgangspunt dienen. Zorg dat de gemeenteraad regelmatig op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkelingen in de lokale en regionale jeugdzorg.*

Eind 2012 zal in Parkstadverband een werkgroep monitoring van start gaan. Deze werkgroep gaat zich onder andere bezig houden met registratie van gegevens en monitoring van resultaten. De Basisset Prestatie-indicatoren CJG zoals deze door de rijksoverheid is ontwikkeld, biedt onvoldoende handvatten om tot een goede en eenduidige registratie en monitoring te komen. Deze set gaat namelijk teveel uit van het CJG als zelfstandige organisatie en houdt te weinig rekening met het CJG als netwerkorganisatie, zoals dit in Parkstad Limburg is geregeld. Ter illustratie: naast de inlooppunten van de CJG's in Parkstad hanteren we het uitgangspunt dat alle inlooppunten van de netwerkpartners ook gelden als inlooppunt. Op deze manier kunnen mensen hun vraag stellen daar waar zij zich het prettigst voelen (waarborgen laagdrempeligheid). Indien we slechts de

mensen zouden tellen die direct bij de CJG-inlooppunten hun vraag stellen, zouden we een vertekend beeld krijgen van het aantal mensen dat de weg naar (laagdrempelige) hulpverlening weet te vinden. Mede omdat we in Parkstad nog middenin de ontwikkeling van een aantal belangrijke, samenwerking bevorderende ontwikkelingen zaten (ten tijde van het onderzoek van de rekenkamercommissie), is registratie en monitoring niet als hoogste prioriteit benoemd. Nu de samenwerking tussen alle instellingen en de CJG's in praktijk vorm begint te krijgen, zijn zowel gemeenten als netwerkpartners toe aan deze volgende stap. Aan monitoring van prestaties zal aldus vorm worden gegeven. In navolging van monitoring op Parkstadniveau, zal hier ook monitoring op lokaal niveau op aansluiten.

Bovendien blijkt uit een onlangs verschenen nieuwsbericht vanuit het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) van 14 juni 2012 dat de resultaten en effecten van de CJG's nog onduidelijk zijn. In dit nieuwsbericht staat vermeld dat de kwaliteit en effectiviteit van de gemeentelijke Centra voor Jeugd en Gezin lastig te vergelijken is. Dat is uit een onderzoek van de gemeentelijke rekenkamers en de Algemene Rekenkamer in 42 gemeenten gebleken. Er bestaat namelijk in gemeenten veel onduidelijkheid over welke taken het CJG precies heeft. Daarvoor zijn geen toetsbare termen geformuleerd. Gemeenten hebben ook geen goed zicht op de kosten en uitgaven van een CJG. Daarom kunnen de financiën van verschillende CJG's niet goed worden vergeleken. Ook houden CJG's in Nederland nog nauwelijks klanttevredenheidsonderzoeken. De Algemene Rekenkamer beveelt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan samen met de VNG een methode te ontwikkelen om de prestaties van de CJG's te meten en de kwaliteit van de zorg te vergelijken.

Middels raadsinformatieavonden (lokaal als op Parkstadniveau) wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen.

3. *Geeft het College de opdracht om de Kadernota mede op basis van de twee voorafgaande aanbevelingen aan te passen en door de raad vast te laten stellen.*

Zodra bovengenoemde twee zaken zijn opgepakt, zal dit uiteraard worden vastgelegd. De vraag is echter of het verstandig is om op dit moment al een nieuwe kadernota te schrijven en door de raad te laten vaststellen. Momenteel vinden er namelijk veel ontwikkelingen plaats in het jeugddomein. De belangrijkste hiervan is de decentralisatie van de jeugdzorg. Hierdoor zal het nodig zijn om de huidige nota jeugdbeleid binnen nu en enkele jaren te actualiseren. Alles rondom het CJG kan hier dan gelijktijdig in worden meegenomen zodat er daarna sprake is van één integrale nota jeugdbeleid Gemeente Brunssum.

4. *Geeft het College de opdracht mee te werken aan een eenduidige begrotingssystematiek voor de CJG's in Parkstad.*

Hoogstwaarschijnlijk is er hier sprake van een klein misverstand. Voor 2012 is op de schaal van Parkstad Limburg inderdaad een gezamenlijke begroting voor de CJG's vastgesteld maar dit geldt slechts voor onderdelen daar waar regionale samenwerking meerwaarde heeft. Voorbeelden hiervan zijn de regionale website, de regionale ambtelijke ondersteuning, regionale PR etc. Daarnaast heeft iedere gemeente zijn eigen begroting t.a.v. het eigen CJG. Dit is autonoom gemeentelijk beleid. Voor Brunssum staan op deze lokale begroting de kosten voor huisvesting, materialen, procescoördinator, lokale activiteiten etc. Een eenduidige begrotingssystematiek voor de CJG's in Parkstad is derhalve voor alle onderdelen niet wenselijk. Daar waar dit meerwaarde heeft, gebeurt dit wel.

Bijlage 8. Nawoord rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie van de gemeente Brunssum heeft het onderzoek naar de vorming van het Centrum voor Jeugd en Gezin afgerond. Het College heeft op 6 juli 2012 kennis genomen van het rapport en middels een e-mail van 19 november 2012 uw bevindingen aan ons medegedeeld.

De doorlooptijd van het onderzoek was inderdaad lang, en had onder andere met personele wisselingen binnen het secretariaat van de rekenkamercommissie Parkstad te maken. Maar deels ook met de lange duur van de fase van bestuurlijke hoor en wederhoor.

Wij zijn verheugd over het feit dat de recente of op stapel staande verbeteracties in de lijn liggen van de aanbevelingen uit het rapport. Ten aanzien van het noodzakelijke zicht dat de gemeenteraad moet hebben op de prestaties van het CJG, en in de toekomst de gemeentelijke keten van de jeugdzorg, heeft de Algemene Rekenkamer de aanbevelingen om een methode te ontwikkelen om de prestaties van het CJG te meten en te vergelijken. Het Nederlands Jeugd Instituut is in opdracht van het Ministerie daar reeds mee aan de slag gegaan. Het is aanbevelenswaardig deze ontwikkeling te volgen en bezien of de parameters uit de te ontwikkelen methode op lokaal en Parkstadniveau gehanteerd kunnen worden.

Het College stelt een vraagteken bij het vastleggen van de prestatieindicatoren in een nieuwe Kadernota. Gezien de ontwikkelingen in het jeugddomein, waaronder de decentralisatie van taken, geeft het College aan de Kadernota binnen nu en enkele jaren integraal te actualiseren. De Rekenkamercommissie is van mening dat een bijstelling van de Kadernota, met eenduidige prestatieindicatoren, de benodigde helderheid kan geven waar het CJG aan moet voldoen. Het is raadzaam om daarbij al vooruit te lopen op de decentralisatie die in 2015 zijn beslag vindt.

Het lijkt de rekenkamercommissie ten aanzien van de begrotingssystematiek nuttig om niet alleen de onderdelen met betrekking tot de regionale samenwerking eenduidig te begroten en over te rapporteren.

De aanbeveling van de rekenkamercommissie was juist ook bedoeld om de transparantie en vergelijkbaarheid te vergroten ten aanzien van de begrotingssystematiek met betrekking tot de lokale kosten.

Wij danken het College voor de medewerking.

Drs. E.J.M. Lemmens,
Voorzitter rekenkamercommissie Brunssum.